

VERK SAMHETS BERÄTTELSE 2011

Svenska Förläggareföreningen
Svenska Förläggare AB

Verksamhetsberättelse 2011

Svenska Förläggareföreningen
Svenska Förläggare AB

Rapporten kan beställas från:

Svenska Förläggare AB

Drottninggatan 97

113 60 STOCKHOLM

tfn 08-736 19 40

info@forlaggare.se

© Svenska Förläggareföreningen och Svenska Förläggare AB

REDAKTÖR Kerstin Törngren

GRAFISK FORM Majbritt Hagdahl

TRYCKT HOS Linderoths Tryckeri i Vingåker 2012

Stockholm april 2012

Innehåll

Verksamheten 2011 – en sammanfattning 5

Svenska Förläggareföreningen och Svenska Förläggare AB 7

Kansli	7
Uppgifter	7
Medlemskap	8
Styrelsens berättelse	9
Styrelsen i Svenska Förläggareföreningen	9
Styrelsen i Svenska Förläggare AB	10
Föreningsmöten	10
Interna arbetsgrupper	11
Rapporter	11
Medlemsinformation och medlemsmöten	12
Seminarier arrangerade av föreningen	13
Remissvar	15
Deltagande i rundabordssamtal och seminarier	17
Debattartiklar	18

Föreningens viktigaste frågor 2011 20

Ett tryggt och säkert internet	20
Användningen av IPRED-lagen	20
Bokens digitalisering	21
Biblioteksmodellen – en ny modell för bibliotekens köp och utlåning av e-böcker	21
Googleavtalet	21
Orphan works	22
Mervärdesskatt	22
Tryckerimomsen	22
Momsen på digitala böcker	23
Dubbelmoms på appar	24
Freedom to publish	24
Ett nytt ramavtal för översättningar	25
Boken och läsandet	25
Augustpriset 2011	26
Andra läsfrämjande insatser	29
Bokbranschfakta	30
Branschstatistik	30
Bokmarknaden i stort	30
Bokrean	31
Bokmässor	31

Gällande avtal och överenskommelser 32

Allmänna villkor för grafiska prestationer	32
Avtal om Sveriges digitala bibliotek	32
Ramavtal för bokutgivning	32
Ramavtal för illustrationsuppdrag	32
Ramavtal för utgivning av Bibelkommissionens översättningar av Bibeln	33
Ramavtal för översättningsuppdrag	33

INNEHÅLL

Text- och musikanologiavtal 33
Överenskommelse med Copyswede 34

Representation i branschsammanlutningar och utredningar 35

Bonus Presskopia 35
Lars Salvius-föreningens stipendier och priser 35
Federation of European Publishers 36
Grafiska Kammaren 36
Gulliverpriset 36
International Federation of Reproduction Rights Organisations 36
International Publishers Association 37
Nordiska Förläggarrådet 37
Stf. Bokbranschens Understöds- och Utbildningsfond 37
Stf. Författarnas Internationella Gästhem 37
Svensk Bokkonst 37
Svenska barnboksinstitutet 38
Svenska Bibelsällskapet 38
Tal- och punktskriftsbibliotekets råd 38
Upphovsrättsutredningen 38

Vidareutbildning för förlagsanställda och frilans 40

Förlagsklubben 40
Bokbranschens redaktörpris 40
Förlagskunskap vid Stockholms universitet 40
Adam Helms Lecture 40

Tidnings AB Svensk bokhandel 42

Kulturpolitik 43

Statliga stöd till litteraturen 43
Litteratur- och distributionsstöd 43
Statligt biblioteksstöd 43
Läsfrämjande åtgärder och klassikerutgivning för skolbruk 43
Översättningsstöd 43
Litteraturutredningen 44
EU:s översättningsstöd 45
Sveriges författarfond 45

Bilagor 46

Svenska Förläggareföreningens medlemmar den 31 december 2011, 63 st. 46
Förteckning över samlig medlemsinformation 2011 47
Svenska Förläggareföreningens rapporter 2003–2011, 18 st. 50
Svenska Förläggareföreningens stadgar 51
Årsbokslut för Svenska Förläggareföreningen och
Årsredovisning för Svenska Förläggare AB 55

Verksamheten 2011 – en sammanfattning

Svenska Förläggareföreningen, SvF, är de svenska bokförlagens branschorganisation. Medlemsförlagen, 63 stycken, motsvarar i ekonomiska termer uppskattningsvis runt 70 procent av förlagsbranschen i Sverige.

Föreningens huvudsyfte är att främja medlemmarnas gemensamma intressen. Detta görs bland annat genom att verka för en öppen och fri bokmarknad, tillhandahålla juridisk rådgivning till medlemmar i allmänna branschfrågor och i specifika juridiska frågor såsom upphovsrätt och tryckfrihet och att på olika sätt främja läsandet och bokens ställning i samhället. Föreningen arbetar aktivt för att hos politiker, myndigheter, organisationer och media bevaka och driva medlemsförlagens intressen.

Att ha god kunskap om den egna branschen är viktigt. Varje år publicerar föreningen unik och detaljerad statistik från medlemmarna över deras utgivning och försäljning. Statistiken ger en god uppfattning om utvecklingen på den svenska bokmarknaden över en längre tidsperiod. Föreningen publicerar löpande rapporter som behandlar aktuella ämnen.

Sedan 1989 delar föreningen årligen ut Augustpriset, som idag är ett av Sveriges mest uppmärksammade och prestigefulla litterära pris. Syftet med priset är att belöna och sätta fokus på de allra bästa nyutkomna böckerna på svenska. Skrivartävlingen Lilla Augustpriset, som riktar sig till ungdomar mellan 16 och 20 år, instiftades av föreningen 1994 i syfte att öka unga människors intresse för läsning och uppmuntra till eget skrivande.

Några av föreningens viktigaste uppgifter under 2011 har varit att:

- stärka upphovsrättens ställning. Föreningen har fortsatt att bedriva ett aktivt lobbyarbete. Den snabba digitala utvecklingen gör det särskilt angeläget att diskutera vikten av en stark upphovsrätt i den digitala miljön och upphovsrättens roll vid digital utgivning.
- arbeta för en reducerad moms på e-böcker och nedladdningsbara ljudböcker.
- hitta en modell för hur frågan om hur förlagens försäljning av e-böcker till biblioteken och bibliotekens utlåning av dessa ska ske.
- i samarbete med Federation of European Publishers arbeta för att förbättra EU:s direktivtext om orphan works, s.k. föräldralösa verk.
- informera och hjälpa medlemsförlagen i frågan om tryckerimomsen.
- engagera sig i frågan om yttrande- och tryckfrihet. Föreningen har under året uppmärksammat författare och förläggare i olika länder som förföljs och utsätts för kränkande rättsliga åtgärder.
- verka för att den orättvisa dubbelbeskattningen av appar skulle upphöra.
- upprätta ett nytt ramavtal för förlagsavtal mellan översättare och bokförlag om prosaöversättningar av skön- och facklitteratur för barn och vuxna. Den 13 december undertecknades det nya avtalet av Svenska Förläggareföreningen och Sveriges Författarförbund.

Svenska Förläggareföreningen och Svenska Förläggare AB

Svenska Förläggareföreningen, SvF, är de svenska bokförlagens branschorganisation. Föreningen bildades den 4 december 1843 och har idag 63 medlemmar. Medlemmarna är affärsdrivande företag, bokförlag, med utgivning i både tryckt och digital form. De förlag som var medlemmar den sista december 2011 finns förtecknade i slutet av denna verksamhetsberättelse.

Svenska Förläggareföreningen, SvF, äger servicebolaget Svenska Förläggare AB, SvF AB. All personal och kansliverksamhet finns i bolaget. SvF har gett SvF AB i uppdrag att sköta administrationen av föreningens verksamhet men bolaget svarar även självständigt för olika aktiviteter, rådgivning, förhandlingar etc.

Föreningens styrelseordförande och bolagets styrelseordförande är Eva Bonnier. Direktör för föreningen och VD för bolaget är Kristina Ahlinder.

Kansli

Adress	Drottninggatan 97, 5 tr. 113 60 Stockholm
Telefon	08-736 19 40
Telefax	08-736 19 44
E-post	info@forlaggare.se
Personal	Kristina Ahlinder, direktör Ann-Marie Andersson Wallman, administration till 2011-05-31 Karin Sandberg, information från 2011-05-01 Caroline Fellbom Franke, juridik till 2011-12-19 Pia Janné Nyberg, juridik, föräldraledig Roy Rue, ekonomi
Hemsidor	www.forlaggare.se www.augustpriset.se
Twitter	Kristina Ahlinder twittrar: www.twitter.com/KAhlinder Caroline Fellbom Franke twittrade : www.twitter.com/Cafefranke

Uppgifter

Svenska Förläggareföreningen arbetar för en öppen och fri bokmarknad med största möjliga utrymme för förlag att etableras och utvecklas. Föreningens huvudsyfte är enligt stadgarna att främja medlemmarnas gemensamma intressen.

Som medlem i föreningen får förlaget rådgivning i allmänna branschfrågor och i specifika juridiska frågor som rör förlagsavtal, upphovsrätt, tryckfrihet, marknadsrätt, digital utgivning etc. Medlemmarna erhåller också omfattande och exklusiv branschinformation samt inbjudningar till interna seminarier och informationsmöten i aktuella ämnen.

Föreningen arbetar aktivt för att hos politiker, myndigheter, organisationer och media bevaka och driva medlemsförlagens intressen inom aktuella och för bran-

schen viktiga områden. Här ingår också en omfattande extern informationsverksamhet gentemot massmedier, allmänhet och andra branschorganisationer, både nationellt och internationellt, rörande förlagsbranschens struktur och utveckling, bokproduktion, bokmarknad, prisutveckling m.m.

Unik branschstatistik ges årligen ut av föreningen, som analyserar och uppskattar bokmarknaden i stort. Rapporten bygger på detaljerad utgivnings- och försäljningsstatistik som föreningen varje år samlar in från sina medlemmar samt information från andra organisationer och företag.

På föreningens hemsida, www.forlaggare.se, finns information om bokbranschen och föreningen. Där finns branschstatistik, rapporter, ställningstaganden och information om branschaktiviteter. På särskilda inloggade medlemssidor finns exklusiv information för föreningens medlemmar, bland annat olika typer av mall- och branschavtal, medlemsinformation m.m.

Sedan flera år ger föreningen ut en serie rapporter i aktuella ämnen. Rapporterna finns att tillgå på föreningens hemsida och listas längst bak i denna verksamhetsberättelse.

Föreningen är förlagsbranschens part i relationerna till Sveriges Författarförbund, Föreningen Svenska Tecknare, Svenska Musikförläggareföreningen, Grafiska Företagens Förbund m.fl. och är även bokförlagens företrädare i många andra sammanhang. Exempelvis är föreningen representerad i en rad externa branschorganisationer och utredningar såsom Bonus Presskopia, Federation of European Publishers, Nordiska Förläggarrådet och Upphovsrättsutredningen.

Varje år besvarar föreningen ett stort antal utredningsremisser och departementsskrivelser, främst inom kulturområdet och det upphovsrättsliga området. Föreningen tar också själv initiativ till olika typer av skrivelser till myndigheter och departement i frågor som är viktiga för förlagen.

Föreningen vill bidra till ökad och breddad läsning. Det görs bl.a. genom *Augustpriset*, vars syfte är att sätta fokus på de allra bästa svenska titlarna i årets utgivning. Sedan 1989 delar föreningen årligen ut Augustpriset i tre kategorier: årets svenska skönlitterära bok, årets svenska fackbok samt årets svenska barn- och ungdomsbok.

Läs mer om föreningens viktigaste uppgifter längre fram i denna verksamhetsberättelse.

Medlemskap

Alla svenska förlag med professionell och regelbunden utgivning av böcker, som varit verksamma minst ett par år, kan bli medlemmar i Svenska Förläggareföreningen.

Ansökan om medlemskap ska ställas till styrelsen och ska omfatta en presentation av förlaget och dess verksamhet samt ett registreringsbevis. Av ansökan ska framgå att förlaget tagit del av föreningens stadgar samt föreningens avgiftssystem. Beslut om medlemskap fattas av föreningens styrelse.

Föreningens stadgar återfinns i slutet av denna verksamhetsberättelse och på föreningens hemsida.

Styrelsens berättelse

På många sätt har 2011 varit ett positivt och bra bokbranschår. Försäljningen som backat under några år återhämtade sig till viss del och vid årets slut kunde till och med en viss försäljningsökning konstateras.

För föreningens del har arbetet med en sänkning av momsen på nedladdningsbara och strömmande böcker fortsatt. Under året har EU-kommissionen hämtat in synpunkter på det framtida momssystemet från såväl medlemsländer som enskilda. I underlaget har särskilt inkonsekvensen rörande fysiska och nedladdningsbara böcker lyfts fram.

Även dubbelmomsen på så kallade appar har varit högt upp på föreningens agenda. I november kom beskedet att Skatteverket upphör med beskattning av appar. En stor framgång för alla de organisationer, inte minst föreningen, som arbetat med frågan.

Under året har föreningen också arbetat fram en bättre modell för biblioteksinköp och utlåning av e-böcker, den s.k. Biblioteksmodellen, i syfte att öka antalet e-böcker på biblioteken och samtidigt garantera att den kommersiella marknaden fungerar.

Tillsammans med Svenska Läromedel har föreningen informerat medlemmarna och allmänt försökt uppmärksamma regeringen och Skatteverket på de problem som uppstått då momsen på tryckeriprodukter sänkts från 25 till 6 procent. Tryckerierna har retroaktivt rätt att begära tillbaka felaktigt inbetald moms från Skatteverket, som i sin tur begär följdändring hos förlagen.

Den 13 december undertecknade föreningens ordförande Eva Bonnier och Författarförbundets ordförande Mats Söderlund ett nytt ramavtal för översättningsuppdrag. Det nya avtalet omfattar såväl e-böcker som digitala ljudböcker.

Styrelsen ser med tillförsikt fram emot 2012. Förhoppningen är att den optimism som kan noteras i medlemsförlagens utgivning också ska följas av en ökad försäljning. Tillsammans med Svenska Bokhandlareföreningen kommer en omfattande återförsäljningsstatistik för böcker att introduceras och föreningen kommer att etablera en ny, modern hemsida – två satsningar som på olika sätt kommer att vara positiva för medlemmarna. Arbetet med en säker och trygg upphovsrätt, i Sverige och i omvärlden, fortsätter att stå i föreningens fokus, liksom arbetet för yttrandefrihet och tryckfrihet.

Styrelsen i Svenska Förläggareföreningen

Svenska Förläggareföreningens styrelse har hållit åtta sammanträden under 2011, varav ett var ett heldagsmöte med inbjudna gästföreläsare.

Vid föreningsmötet den 19 maj omvaldes Eva Bonnier, Anna Borné Minberger och Ann-Marie Skarp. Till nya ledamöter i styrelsen valdes Pelle Andersson, Peter Luthersson, Peter Wilcke, Margaretha Zachrisson och Ingela Skantze. Eva Bonnier omvaldes till styrelsens ordförande. Kristina Ahlinder har varit föredragande i styrelsen.

Styrelsen i Svenska Förläggare AB

Eva Bonnier är ordförande i Svenska Förläggare AB och Ann-Marie Skarp ledamot. Pelle Andersson och Peter Wilcke är suppleanter.

Styrelsen har hållit fem styrelsemöten under året.

Föreningsmöten

Föreningen har hållit två ordinarie föreningsmöten under 2011.

Vårmötet, tillika årsmötet, ägde rum den 19 maj på Villa Källhagen i Stockholm. Vid mötet förrättades förutom val till styrelse även val av revisorer. Till revisorer valdes Jan Nyström, auktoriserad revisor, och Ulla Vedin, lekmannarevisor, med auktoriserade revisorn Malin Nilsson och Mikael Sellstedt som suppleanter.

Lena Andersson, Dorotea Bromberg, Kerstin Kyhlberg Engvall och Susanna Romanus valdes till ledamöter i valberedningen. Till ersättare för Margaretha Zachrisson som valts in i styrelsen valdes Torbjörn Santérus. Till ny ordförande för valnämnden valdes Lena Andersson.

Föreningsmötet beslöt att ge styrelsen och direktören ansvarsfrihet för 2010 års förvaltning.

Mötet beslöt också att bifalla en motion som ”De oberoende” lämnat till föreningsstämman. ”De oberoende” är en gruppering bestående av medlemsförlagen Alfabet, Atlantis, Atlas, Brombergs, Ersatz, Historiska Media, Leopard, Lind & Co, Ordfront och SNS. I och med detta beslöt föreningsstämman att upprätta en skrivelse till Kulturdepartementet med kravet att Litteraturutredningen ska analysera och undersöka om den ökande makt- och ägarkoncentrationen kan komma att hota mångfalden i utgivningen och tillgängligheten på marknaden, och vilka åtgärder som i så fall kan behövas för att motverka detta.

Föreningsmötet gästades av Karin Johannisson.

Vid *höstmötet*, som ägde rum den 6 december på föreningens kansli, beslöt mötet godkänna förslaget till budgeten för 2012 för Svenska Förläggare AB och Svenska Förläggareföreningen. Vidare beslöt mötet att välja Kerstin Kyhlberg Engvall till ny ledamot i styrelsen efter Ingela Skantze.

Gäst vid mötet var Stockholms kulturborgarråd Madeleine Sjöstedt.

Interna arbetsgrupper

Styrelsen har tillsatt ett antal arbetsgrupper med ledamöter från medlemsförlagen. I samtliga grupper är även kansliet representerat. Grupperna är:

Augustprisgruppen: Eva Bonnier, Eva Swartz Grimaldi och Erik Osvalds

Digitala böcker och biblioteksutlåning: Mattias Boström, Mattias Fyrenius, Magnus Nytell och Gert Wallin

Ekonomigruppen: Jane Jangefeldt och Marianne Nilsson

Freedom-to-publish-kommittén: Eva Bonnier, ordförande, och Dan Israel

Juristgruppen: Rickard Wallentin, Dag Wetterberg och Erica Wänelöf

Litteraturstödsgruppen: Håkan Bravinger, Catrine Christell, Dan Israel och Peter Luthersson

Litteraturutredningsgruppen: Eva Bonnier, Peter Luthersson och Eva Swartz Grimaldi

Statistikkommittén: Björn Biberg, Håkan Köhler, Mikael Sellstedt och Gert Wallin

Rapporter

Som ett led i föreningens påverkans- och informationsarbete publiceras sedan 2003 rapporter i aktuella och för branschen viktiga ämnen. Rapporterna listas längs bak i denna verksamhetsberättelse och går att ladda ned från föreningens hemsida: www.forlaggare.se.

Under 2011 gavs följande rapporter ut:

Svenska innehållstjänster i den digitala ekonomin. Fokus: den digitala boken. Publicerad den 27 maj tillsammans med Netopia, webb- och idéforum för digitala samhällsfrågor. Rapporten undersöker vilka villkor som gäller för företag som säljer digitalt innehåll på internet och visar att innehållstjänster på internet är en växande sektor men att tillväxtpöjligheterna hämmas av osäkra marknadsvillkor. E-bokens villkor och möjligheter diskuteras särskilt.

Branschstatistik 2010. Publicerad 29 juni. Årlig, detaljerad statistik över medlemmarnas utgivning och försäljning.

Vad gör de på bokförlagen? Publicerad 5 oktober. Vad fyller bokförlagen för funktion när utvecklingen i det digitala samhället går allt snabbare och när vem som helst kan framställa sin egen bok? I dagens debatt hörs ofta åsikten att den digitala utvecklingen kommer att göra mellanhänder som förlag, bibliotek och bokhandlare onödiga. Denna rapport beskriver förlagens funktion vid böckers tillkomst och diskuterar varför och på vilket sätt förlagen har en fortsatt viktig roll att fylla.

Medlemsinformation och medlemsmöten

Aktuell information i skiftande ämnen, exklusiv branschinformation och inbjudningar till seminarier och informationsmöten skickas kontinuerligt ut till medlemmarna via e-post. Under 2011 skickades 100 nyhetsbrev ut, s.k. Medlemsinformation, vilka kan laddas ned via de inloggade medlemsidorna på www.forlaggare.se. De listas längst bak i denna verksamhetsberättelse.

Kansliet har under året anordnat en rad möten och seminarier för medlemmarna:

Digitala bokfiler och biblioteksutlåning – en diskussion

23 februari. Styrelsens arbetsgrupp för digitala böcker och biblioteksutlåning presenterade sitt förslag till ny modell.

Hur tar vi vara på samhällets olika berättelser? Vad händer om vi inte gör det?

22 mars. Robert Weil, Dilsa Demirbag-Sten och Åsa Lovén berättade om Berättarministeriet, skivrarverkstäder för unga.

Möte med De oberoende

15 april. Under detta möte diskuterade "De oberoende", en gruppering bestående av medlemsförlagen Alfabeta, Atlantis, Atlas, Brombergs, Ersatz, Historiska Media, Leopard, Lind & Co, Ordfront och SNS, med representanter från föreningens styrelse det krav på ett tilläggsdirektiv till Litteraturutredningen om att undersöka makt- och konkurrenssituationen i branschen som man ställer.

Visste du att det inte finns något farligare än att vara mamma i en barn- och ungdomsbok?

11 maj. Jan Hansson, chef för Svenska barnboksinstitutet, talade om utgivningen 2010 i allmänhet och barnlitteratur i synnerhet.

Vårmingel

25 maj. Föreningen bjöd tillsammans med Svenska Läromedel in till vårmingel, med besök i Ridderholmskyrkan, rundvandring i Stockholms äldsta historia samt middag och samvaro på Norstedts.

Den nya leksakssäkerhetslagen

8 september. Frukostmöte om den nya leksakssäkerhetslagen, som trädde i kraft den 20 juli. Talare var Christian Wetterberg från Lego, som berättade om innebörden av den nya lagen och gav praktiska råd till förlagen, särskilt beträffande pek- och bilderböcker.

Behövs bokhandeln?

9 november. Seminarium om bokhandeln, exklusivt för föreningens medlemmar. Kjell Bohlund, tidigare VD för Norstedts, och Bengt Brodin, docent i företagsekonomi, presenterade resultaten från sin utredning av bokhandelns förändrade situation på marknaden. De har bland annat undersökt hur den svenska förlagsbranschen lyckats möta den finansiella oron jämfört med kollegorna i andra länder, i vilken grad en tillbakagång för bokhandeln kompenseras av en ökning i andra kanaler och hur förlagsbranschen kommer att påverkas av att försäljningen via den fysiska bokhandeln krymper. Efter presentationen följde en diskussion.

Tryckerimomsen

30 november. Föreningen arrangerade tillsammans med NOFF och Svenska Läromedel ett informationsmöte om tryckerimomsen med anledning av den retroaktiva sänkning av momsatsen från 25 till 6 procent som EU-domstolen beslutat om. Beslutet innebär att tryckerierna kan begära återbetalning av för mycket inbetald skatt från år 2004 och framåt. Föreläsare var momsexperten Jan Kleerup.

Seminarier arrangerade av föreningen

Föreningen har också arrangerat flera seminarier under året för att sprida information, diskutera och lyfta fram medlemsförlagens perspektiv i viktiga frågor.

Lansering av rapporten "Svenska innehållstjänster i den digitala ekonomin"

27 maj. Tillsammans med Netopia, webb- och idéforum för digitala samhällsfrågor, lanserade föreningen under en after-work en rapport som undersöker den svenska marknaden för digitala innehållstjänster. Särskilt fokus ligger på e-boken.

Digitala innehållstjänster på frammarsch.

6 juli. I syfte att uppmärksamma upphovsrätten i den digitala miljön arrangerade föreningen tillsammans med Netopia ett seminarium under politikerveckan i Almedalen. Till grund för diskussionen låg den gemensamma rapporten *Svenska innehållstjänster i den digitala ekonomin*. Under seminariet diskuterades förutsättningarna för företag som säljer digitalt innehåll på internet. Särskilt diskuterades e-boken. Vilka krav ställer utvecklingen på politiken? Vilka är de största hindren för att skapa en livskraftig marknad för digitala böcker i Sverige? Och hur påverkar e-boken relationen mellan författare och läsare? Medverkade gjorde Alex Schulman, författare, Henrik Toremark, Kulturdepartementet, Py Söderström, Elib, Magnus Nyttell, Bonnierförlagen och Kristina Ahlinder, Svenska Förläggareföreningen. Moderator var Per Strömbäck, Netopia.

Morgondagens internet – samarbete eller Vilda Västern?

6 juli. Under politikerveckan i Almedalen anordnade föreningen tillsammans med IFPI Svenska Gruppen, Svenska Musikförläggareföreningen, Filmfolket, Sweden On Line Video och Dataspelsbranschen också ett seminarium om upphovsrätten på internet och förhållandet mellan rättighetshavare och bredbandsbolag. Med utgångspunkt i hur andra europeiska länder infört samarbetsmodeller mellan internetoperatörer och rättighetshavare diskuterades möjligheterna för Sverige att hitta liknande lösningar för att motverka illegal fildelning. Medverkade gjorde Maria Fredenslund, advokat och representant för RettighedsAlliancen i Danmark, Johan Axhamn, doktorand i immaterialrätt Stockholms universitet samt Per Strömbäck, Netopia.

Vad fattas e-boken?

23 september. Föreningen arrangerade en paneldebatt under Bok & Biblioteksmässan i Göteborg om e-boken och den digitala marknadens utveckling. Diskussionen kan ses som en fortsättning på seminariet *Digitala innehållstjänster på frammarsch* som föreningen anordnade under Almedalsveckan i juli. Paneldebattörerna var Alex Schulman, författare, Johan Greiff, Elib, Magnus Nyttell, Bonnierförlagen, Kristina Ahlinder, Svenska Förläggareföreningen. Per Strömbäck, Netopia, var moderator.

Lansering av rapporten ”Vad gör de på bokförlagen?”

5 oktober. Rapportens författare Jan-Erik Pettersson presenterade rapporten, som beskriver förlagens funktion vid böckers tillkomst och diskuterar på vilket sätt förlagen har en fortsatt viktig roll att fylla i det digitala samhället.

Swedish Crime: The dark novels that inspires filmmakers

15 november. Med utgångspunkt i den våg av bästsäljande kriminalromaner som blir film arrangerade föreningen tillsammans med Stockholms Filmfestival ett seminarium om svenska författares inverkan på filmindustrin, förvandlingen från bok till film och framtiden för böcker som blir film. Medverkade gjorde Jan Arndt, litteraturkritiker och deckarförfattare, Marianne Gray, producent Yellow Bird, Linda Altrov Berg, litteraturagent Norstedts och Daniel Alfredson, regissör. Moderator var Per Strömbäck, Netopia. Föreningens medlemmar erbjöds ett ackrediteringspass till filmfestivalen till ett rabatterat pris.

IPRED – dags för nästa steg

18 november. Tillsammans med Netopia, Ifpi, Filmfolket och Dataspelsbranschen anordnade föreningen ett seminarium med anledning av det förslag till dom i IPRED-ärendet som EU-domstolens generaladvokat lämnat den 17 november. Peter Danowsky, som är ljudboksörlagens ombud, analyserade generaladvokatens yttrande och tolkade innebörden för utgången av målet. Seminariet avslutades med

en paneldiskussion med Caroline Fellbom-Franke, Förläggareföreningen, Magnus Nytell, Bonnierförlagen, och Peter Danowsky, advokatbyrån Danowsky & Partners. Moderator var Per Strömbäck, Netopia.

När avskaffas dubbelmomsen på appar?

29 november. Föreningen var tillsammans med Svenskt Näringsliv, Företagarna, IT & Telekomföretagen och Dataspelebranschen medarrangör till ett lunchseminarium om den dubbelmoms på appar som drabbat svenska appföretag sedan den 1 oktober. I panelen deltog bl.a. Hans Lindberg, statssekreterare hos finansminister Anders Borg, och Ingemar Hansson, generaldirektör på Skatteverket. Samma dag som seminariet hölls meddelade Skatteverket att dubbelbeskattningen av appar upphör tills vidare.

Remissvar

Varje år besvarar föreningen ett stort antal utredningsremisser och departementskrivelser, främst inom kulturområdet och det upphovsrättsliga området.

Förläggareföreningen är också remissinstans då det gäller bibliotekens ansökningar om att få framställa exemplar till personer med funktionshinder med stöd av 17 § upphovsrättslagen. Varje år lämnas ett antal yttranden in till Justitiedepartementet i dessa ärenden. Förutsatt att de juridiska kriterierna för tillstånd är uppfyllda är föreningen positivt inställd till ansökningarna, men betonar alltid vikten av att innehållet inte sprids till andra än de som har rätt att ta del av det. Dessa yttranden ingår inte i nedanstående lista över remissvar som föreningen lämnat under 2011.

Ny yttrandefrihetsgrundlag? Yttrandefrihetskommittén presenterar tre modeller. (Delbetänkandet SOU 2010:68)

Remissvar den 11 februari. Yttrandefrihetskommittén är parlamentariskt tillsatt och har ersatt den tidigare Tryck- och yttrandefrihetsberedningen. Kommitténs arbete är uppdelat i två etapper. I den andra etappen ingår att fortsätta överväga frågan om man i längden bör behålla en teknikberoende grundlagsreglering av tryck- och yttrandefriheten. I detta debattbetänkande presenterades tre grundmodeller som skulle kunna ersätta dagens regelverk i tryckfrihetsförordningen, TF, och yttrandefrihetsgrundlagen, YGL.

Svenska Förläggareföreningen värnar tryck- och yttrandefriheten och vill inte riskera att den försvagas. Därför ställer sig föreningen kritisk till de tre föreslagna modellerna. Dels flyttas ensamansvaret för tryckta böcker från författaren till utgivaren/förläggaren i samtliga modeller, vilket är en väsentlig förändring mot gällande rätt, dels är föreningen oroad över om yttrandefrihetens grundbultar kommer att stå lika starka om man väljer någon av modellerna, inte minst mot bakgrund

av EU-rätten. Däremot välkomnar föreningen en översyn av TF och YGL för att komma tillrätta med otydligheter i gällande lagstiftning.

Grönbok om mervärdesskattens framtid – Ett enklare, stabilare och mera effektivt mervärdesskattesystem (KOM (2010) 695 slutlig Fi2010/5772)

Yttrande till Finansdepartementet den 28 februari och till EU-kommissionen den 13 maj. I båda dessa remissvar poängterade föreningen nödvändigheten av att texten i EU:s sjätte mervärdesskattedirektiv ändras på så sätt att "... böcker på alla typer av fysiska bärare ..." ändras till "... böcker i alla format...". En sådan förändring skulle innebära att alla bokformat – även e-böcker och nedladdningsbara/streamade ljudböcker – kan omfattas av möjligheten till reducerad moms.

Consultation on the Commission Report on the enforcement of intellectual property rights

Förläggareföreningen svarade den 31 mars tillsammans med Antipiratbyrån och Filmfolket på ovanstående konsultation från kommissionen om beivrandet av immaterialrättsintrång.

Kommissionens förslag till direktiv om s.k. orphan works (KOM(2011) 289 slutlig)

Remissvar den 15 augusti. Den 24 maj presenterade kommissionen ett förslag till direktiv om föräldralösa verk. Justitiedepartementet skickade ut direktivförslaget på remiss för att inhämta synpunkter från berörda inför EU-förhandlingarna. Direktivet är tänkt att säkerställa laglig och gränsöverskridande elektronisk tillgång via internet till föräldralösa verk i elektroniska bibliotek och arkiv som handhas av de olika typer av institutioner som anges i förslaget, när sådana föräldralösa verk används för att uppfylla institutionernas uppdrag i allmänhetens tjänst. Föreningen anser att direktivförslaget har flera brister. Det allvarligaste bristen är att direktivet inte tydligt möjliggör en fortsatt existens av befintliga avtalslicenser.

En ny upphovsrättslag (SOU 2011:32)

Remissvar den 27 oktober. Den 8 april presenterades Upphovsrättsutredningens slutbetänkande. Slutbetänkandet föreslår en ny upphovsrättslag och innebär att bestämmelserna i 1960 års upphovsrättslag överförs till den nya lagen med språkliga och redaktionella ändringar. Inga förändringar i sak föreslås, däremot omfattar förslagen de ändrade eller helt nya bestämmelser som föreslås i delbetänkandet, vilket föreningen lämnade remissvar på 2010. Föreningen är positiv till den tydligare strukturen och moderniseringen av språkbruket i upphovsrättslagen som föreslås.

Deltagande i rundabordssamtal och seminarier

Avtalslicensfrågorna

Den 10 februari uppvaktade föreningen tillsammans med representanter för Bonus Presskopia, KB, radio- och tv-företagen, bildorganisationerna och textupphovsmännen justitieminister Beatrice Ask i syfte att be Justitiedepartementet ta initiativ till en separat behandling av de delar av Upphovsrättsutredningens delbetänkande som gäller avtalslicensfrågorna. Justitieministern berättade att departementet delade uppvaktningsdelegationens inställning och att arbetet med en proposition hade påbörjats. Föreningen representerades vid uppvaktningen av Caroline Fellbom Franke.

Möte om orphan works/föräldralösa verk

Den 19 oktober kallade Justitiedepartementet till möte med samrådsgruppen för direktivet om föräldralösa verk. I samrådsgruppen ingick Caroline Fellbom Franke. Mötet syftade till att inhämta synpunkter inför regeringens förhandlingar om direktivet samt informera om utvecklingen inom området.

Handelsavtalet om åtgärder mot varumärkesförfalskning och piratkopiering

Den 19 oktober deltog Caroline Fellbom Franke, som representant för föreningen, i ett remissmöte på Justitiedepartementet angående Acta (Anti-Counterfeiting Trade Agreement), ett handelsavtal om åtgärder mot varumärkesförfalskning och piratkopiering. På mötet behandlades frågan om Acta bör undertecknas för EU:s räkning och hänskjutas till Europaparlamentet för behandling, samt om Sverige bör underteckna Acta. Föreningen ställer sig positiv till detta, vilket även de övriga remissinstanserna gjorde.

Rundabordssamtal inför kulturellt toppmöte i Avignon

Den 11 november anordnade justitieminister Beatrice Ask ett rundabordssamtal inför ett kulturellt toppmöte i Avignon den 17–18 november. Caroline Fellbom Franke, som representerade föreningen, underströk vikten av att upphovsrätten på internet värnas och behovet av en fungerande lagstiftning. Hon berättade också om de lagliga tjänster som finns på den digitala bokmarknaden.

Tryckerimomsen

Den 15 december anordnade Grafiskt Forum ett seminarium om tryckerimomsen på Nalen i Stockholm. Skatteverket, branschorganisationer, advokatbyråer och revisionsbyråer deltog. Förläggareföreningen representerades av Svenska Läromedels direktör Rickard Vinde. Under seminariet framkom sammanfattningsvis att förlagen troligtvis kommer att kompenseras fullt ut, men att det är osäkert om förlagen kan få del av den moms som tryckerierna återfått. Processen kan fortgå i flera år innan rättsläget är helt klart.

Debattartiklar

Att aktivt delta i debatten i medierna är en viktig del i föreningens påverkansarbete. Under 2011 har föreningen fått flera debattartiklar publicerade.

Momsen bromsar branschen

Den 18 maj, samma dag som Sveriges Riksdag fattade beslut om EU-kommissionens grönbok om mervärdesskatten, publicerade Svenska Dagbladet en debattartikel undertecknad av Eva Bonnier, ordförande Svenska Förläggareföreningen, och Mats Söderlund, ordförande Sveriges Författarförbund, om att Sveriges Riksdag nu bör ta ett första steg för att ändra på det faktum att en digitalt nedladdningsbar bok beskattas mångdubbelt hårdare än en ljudbok på cd-skiva och en tryckt bok. Förutom att det är orimligt att böcker inte har en enhetlig momsats utgör det även ett konkurrenshinder för svenska och europeiska förlag, som tappar mark gentemot framförallt amerikanska digitalboksaktörer.

Regeringen måste slå vakt om innehållet på internet

Svenska Dagbladet publicerade den 27 maj en debattartikel undertecknad av Kristina Ahlinder, Förläggareföreningen, och Per Strömbäck, Netopia, som uppmanar regeringen att agera i frågan om hur innehållet på internet ska skyddas från illegal spridning. Artikelförfattarna hänvisar till rapporten "Svenska innehållstjänster i den digitala ekonomin" som samma dag lanserats av Förläggareföreningen och Netopia. Rapporten visar att innehållstjänster på internet är en växande sektor men att tillväxtpotentialerna och investeringsviljan hämmas av osäkra marknadsförhållanden och bristande konkurrensförutsättningar, som bl.a. orsakas av de omfattande immaterialrättsinträngen på internet.

Skydd för upphovsrätt fungerar inte i praktiken

Den 31 maj publicerade Svenska Dagbladet en artikel, undertecknad av Kristina Ahlinder och Per Strömbäck, som en replik på IT-minister Anna-Karin Hatts artikel i samma tidning den 28 maj. Kristina Ahlinder och Per Strömbäck pekar på att det jämförelsevis starka upphovsrättsskydd som Sverige har formellt sett inte motsvaras av praktiska möjligheter till sanktioner när upphovsrätten faktiskt överträds. Den digitala marknaden behöver en kombination av effektiva sanktioner och nya affärsmodeller för att lyckas, skriver artikelförfattarna, och efterlyser konkreta förslag från IT-ministern för hur den svenska digitala ekonomin ska kunna få en fortsatt snabb tillväxt.

Upphovsrätt och näringspolitik hör ihop

Svenska Dagbladet publicerade den 27 juni en debattartikel undertecknad av Kristina Ahlinder och Per Strömbäck, som med anledning av IT-experten Fredrik Sands artikel i samma tidning den 5 juni skriver att Sand visserligen har rätt i att upphovsrätten är en viktig näringspolitisk fråga, men att han har missförstått på vilket sätt upphovsrätten är viktig. Artikelförfattarna menar att investeringarna i den digitala ekonomin kommer att hämmas utan ett fungerande skydd för imma-

terialrättsintrång och pekar på att EU-kommissionen just nu arbetar för att internetleverantörerna ska involveras för att stävja den illegala fildelningen.

Bokbranschen har värnat upphovsrätten

I en debattartikel i Smålandsposten den 27 juni uttryckte Anders Mildner att bokförlagen, som han menade låst fast sig i upphovsrätten, inte kommer att behövas nu när författarna kan sälja digitala böcker direkt till konsumenterna, och exemplifierar med att JK Rowling ska starta sin egen Harry Potter-portal. Kristina Ahlinder och Rickad Vinde, VD Svenska Läromedel, svarade på inlägget den 8 juli i samma tidning och förklarade vilket värde förlagen tillför författare och läsare. En viktig aspekt är att förlagen möjliggör utgivning genom att stå för den ekonomiska risken. Förlagen kommer att fortsätta värna upphovsrätten och skapa värde för författare och läsare av alla slags böcker, både tryckta och digitala.

Annie Lööf hotar de kreativa näringarna

Den 22 september, samma dag som Annie Lööf valdes till ny partiordförande för Centern, publicerade Dagens Industri en debattartikel undertecknad av Kristina Ahlinder, Svenska Förläggareföreningen, Björn Rosengren, ordförande Film & TV-producenterna, Elisabet Widlund, vd Musiksverige, Johan Mannerhill, ordförande Dataspelsbranschen, Rickard Vinde, vd Svenska Läromedel, Anna Carlson, ordförande Teaterförbundet, Jan Bernhardsson, ordförande Svenska Biografägarförbundet, Eric Broberg, ordförande Svenska Filmuthyrareföreningen och Rolf Börjlind, ordförande Sveriges Dramatikerförbund. I artikeln kritiseras Annie Lööf för sitt uttalande i SVT:s ”Aktuellt” den 31 augusti om att det ska vara lagligt att för privat bruk ladda ned material som spridits på olaglig väg. Artikelförfattarna menar att den illegala fildelningen snedvrider konkurrensen för de kreativa näringarna och Sverige måste ha ett fungerande skydd mot upphovsrättsintrång på internet för att den svenska digitala näringen ska ha förutsättningar att fortsätta utvecklas.

Sverige är fortfarande piraternas paradiset

Den 1 december publicerade Svenska Dagbladet en debattartikel undertecknad av Kristina Ahlinder, Svenska Förläggareföreningen, Jan Bernhardsson, Sveriges Biografägare, Eric Broberg, Sveriges Filmdistributörer, Mats Caneman, Sveriges Videodistributörers förening, Monica Ekmark, Svenska Musikförläggareföreningen, Per Strömbäck, Dataspelsbranschen, Gerre Versteegh, Scandinavian On Line Video, och Ludvig Werner, IFPI Svenska Gruppen. Artikeln är ett inlägg i debatten om upphovsrätten på internet, som aktualiserades efter det yttrande om IPRED-ärendet som EU:s generaladvokat lämnat den 17 november. Artikelförfattarna betonar att det saknas ett effektivt skydd mot upphovsrättsintrång på internet i Sverige, trots att alla EU-länder är skyldiga att ha ett fungerande skydd. Författarna skriver vidare att även om det skulle visa sig att IPRED-lagen skulle vara tillämpbar, måste den kompletteras med ytterligare åtgärder.

Föreningens viktigaste frågor 2011

Ett tryggt och säkert internet

Svenska Förläggareföreningen har under 2011 fortsatt att bedriva ett aktivt politiskt lobbyarbete för att stärka upphovsrättens ställning i samhället. Möten med såväl ministrar, riksdagsledamöter, politiska tjänstemän och kommunalpolitiker som EU-parlamentariker och andra utgör en viktig del i arbetet att informera om bokbranschens förutsättningar och föreningens inställning när det gäller t.ex. upphovsrätten i den digitala miljön och digital utgivning. Under 2011 arrangerade föreningen även seminarier under Almedalsveckan och bokmässan i Göteborg för att lyfta frågan om vikten av ett fungerande skydd av upphovsrätten i den digitala miljön (se sid. 13, *Seminarier arrangerade av föreningen*). Under året har också flera debattartiklar i ämnet publicerats (se sid. 18, *Debattartiklar*).

Användningen av IPRED-lagen

Den 1 april 2009 trädde den s.k. IPRED-lagen i kraft i Sverige. Lagstiftningen innebär bl.a. att upphovsmän och rättighetshavare som blivit utsatta för upphovsrättsintrång på internet ska kunna vända sig till domstol och påpeka att intrång har skett. Om domstolen då finner att intrång på sannolika skäl har förekommit, kan domstolen besluta om ett informationsföreläggande. Ett informationsföreläggande innebär att internetleverantören åläggs att lämna ut namn och adress till den person som innehar den ip-adress varifrån intrånget har begåtts.

Samma dag som den nya s.k. IPRED-lagen trädde i kraft, den 1 april 2009, lämnade fem av föreningens ljudboksförlag in en ansökan om informationsföreläggande hos Solna tingsrätt. Ljudboksförlagen vann i tingsrätten, men motparten Ephone överklagade och Svea hovrätt beslutade att ljudboksförlagen inte skulle få ut personuppgiften bakom ip-numret. Ljudboksförlagen ansökte då om prövnings-tillstånd hos Högsta domstolen, vilket beviljades i januari 2010.

Högsta domstolen beslutade den 25 augusti 2010 att ansöka om förhandsbesked från EU-domstolen – inte i någon fråga som rörde ärendet i sig utan hur IPRED-lagen förhåller sig till Datalagringsdirektivet, som ännu inte implementerats i svensk rätt. Ärendet om informationsföreläggande har förklarats vilande i Högsta domstolen till dess EU-domstolen lämnat sitt svar. Ett flertal andra IPRED-ärenden har vilandeförklarats i avvaktan på Högsta domstolens beslut, vilket gör att IPRED-lagen alltjämt är verkningslös.

I början av år 2011 lämnade ljudboksförlagen sitt yttrande till EU-domstolen. Motparten, den svenska regeringen, EU-kommissionen och tre andra EU-medlemsländer lämnade också in yttranden till domstolen. Samtliga yttranden, med undantag för motpartens, stödde ljudboksförlagens inställning. Den 30 juni hölls en muntlig förhandling i målet vid EU-domstolen i Luxemburg och den 17 november 2011 meddelade EU-domstolens generaladvokat sitt förslag till dom i målet.

Generaladvokaten uttalade att IPRED-lagen inte står i strid med Datalagringsdirektivet och att det saknar betydelse att Datalagringsdirektivet inte implemente-

rats i Sverige. I förslaget skrev dock generaladvokaten även, utan att frågan specifikt ställts av Högsta domstolen, att uppgifter som lämnas ut enligt exempelvis IPRED-lagen måste ha lagrats särskilt i syfte att lämnas ut och användas för att beivra immaterialrättsinrång. EU-domstolens dom i målet kan väntas ungefär sex månader efter generaladvokatens yttrande och därefter kommer målet tillbaka till Högsta domstolen.

Föreningen kommer att fortsätta bevaka ärendet. IPRED-lagstiftningen måste självfallet vara ett fungerande instrument för att beivra upphovsrättsinrång även på internet, vilket också har framförts till justitieminister Beatrice Ask och tjänstemän på Justitiedepartementet

Bokens digitalisering

Föreningen har under senare år arbetat med flera olika frågor som hänger samman med bokens digitalisering.

Biblioteksmodellen – en ny modell för bibliotekens köp och utlåning av e-böcker

Under våren 2011 arbetade en grupp, utsedd av styrelsen, fram ett förslag till ny modell för bibliotekens utlåning av digitala e-boksfiler. Vid ett medlemsmöte diskuterades modellen och mötet enades om att det framtagna förslaget var mycket bra. Styrelsen beslöt då att rekommendera alla medlemmar att använda den nya modellen.

I korthet innebär modellen att biblioteken köper en utlåningslicens för varje enskild digital titel. Varje licens motsvarar ett exemplar. Det är således en en-exemplars-modell. Licensen kan begränsas på två olika sätt: antingen med en tidsbegränsning på exempelvis ett eller två år, eller med en begränsning avseende antal lån. När licensen tagit slut måste den förnyas.

Såväl Sveriges Biblioteksförning som Sveriges Författarförbund är informerade om modellen.

Eva Bonnier och Kristina Ahlinder träffade den 21 mars Madeleine Sjöstedt, Stockholms kulturborgarråd, och Inga Lundén, chef för Stockholms stadsbibliotek, för att diskutera biblioteksfrågan.

Googleavtalet

Bakgrunden till det s.k. Googleavtalet är att Google digitaliserat miljontals böcker och andra skriftliga publikationer och en skapat en elektronisk databas av dessa. Redan under år 2009 engagerade sig föreningen i arbetet med Googleavtalet. Avtalet, som är ett förlikningsavtal, omfattade i sin första utformning samtliga förlag och författare runt om i världen som gett ut en bok senast den 5 januari 2009.

Svenska Förläggareföreningen framförde tillsammans med ett antal andra förläggareföreningar och upphovsmannaorganisationer kritik mot avtalet, som efter revidering i stället omfattade svenska böcker endast om de getts ut i USA, Storbri-

tannien, Australien eller Kanada och om de registrerats vid US Copyright Office.

Vid en domstolsprövning av avtalet i mars 2011 beslutade domstolen att underkänna det reviderade förlikningsavtalet. Domaren öppnade för ett senare godkännande om parterna ändrade förlikningsavtalet från en opt-out-lösning till en opt-in-lösning. Parterna har under år 2011 begärt förlängd tid för att hitta lösningar. Parallellt fortsätter domstolsprocessen med skriftväxling i själva målet, som initierades som en grupptalan mot Google.

Förläggareföreningen har under året följt händelseutvecklingen för att bevaka medlemmarnas rättigheter.

Orphan works

EU-kommissionen lämnade den 24 maj förslag till ett direktiv om s.k. *orphan works*, föräldralösa eller anonyma verk, d.v.s. verk till vilka man inte hittar någon rättighetsinnehavare, alternativt inte kan spåra rättighetsinnehavaren. I samarbete med Federation of European Publishers (FEP) har Förläggareföreningen lobbats för att förbättra direktivtexten ur ett förlagsperspektiv. Föreningen har även arbetat intensivt för att svenska och nordiska intressen inte ska undantas i den slutliga direktivtexten. I den initiala utformningen av texten var det oklart om det skulle vara möjligt att behålla och utveckla de svenska avtalslicenserna. Föreningen har lyckats få gehör inom FEP för sin inställning och har även framfört den till Maria Martin-Prat, chef för EU-kommissionens Copyright Unit, samt till den svenska regeringen i ett remissvar (se *Remissvar*, sid 15).

Mervärdesskatt

Tryckerimomsen

Under året har föreningen informerat och hjälpt medlemmarna med yttranden och överklaganden till Skatteverket och förvaltningsrätten av de omprövningsbeslut av ingående moms som Skatteverket meddelat medlemmarna.

Bakgrunden är att en dom från EU-domstolen (Mål C 88/09 *Graphic Procédé*) föranlett Skatteverket att börja tillämpa en skattesats om 6 procent på tryckeriprodukter i stället för att som tidigare tillämpa en 25-procentig momssats. Tryckerierna har då begärt återbetalning från år 2004 av för mycket inbetald skatt, men inte återbetalat dessa pengar till sina kunder, däribland förlagen.

Det är först från år 2008 som det enligt lagen finns en skyldighet för tryckerierna att ställa ut en kreditfaktura till sina kunder vid korrigerings av felaktigt debiterad moms. Efter att ha meddelat det nya beskattningsbeslutet avseende tryckerierna har Skatteverket fattat ett s.k. följdändringsbeslut om efterbeskattning i förlagens skatteärenden. Motiveringen är att förlagen dragit av 25 procents moms i stället för det som Skatteverket nu menar är rätt momssats, nämligen 6 procent. Förläggareföreningen har uppmanat sina medlemmar att överklaga samtliga beslut och begära

anstånd med inbetalning av skatten, samt yrka på befrielse från kostnadsränta.

Tillsammans med Svenska Läromedel och Sveriges Tidskrifter har Förläggareföreningen tillskrivit finansminister Anders Borg, med kopia till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth och utbildningsminister Jan Björklund, om det orimliga i Skatteverkets agerande.

Föreningen har även skrivit till Skatteverket och begärt att verket ska bevilja anstånd med betalning av skatt enligt omprövningsbesluten till dess ärendena slutligt avgjorts. Detta eftersom Förläggareföreningen m.fl. menar att det finns sannolika skäl för att besluten kommer att ändras i högre instans och att detta i sig är ett skäl att bevilja anstånd. Efter beslut av förvaltningsdomstol ändrade Skatteverket sina rekommendationer till handläggarna, som nu uppmanas att bevilja anstånd.

Vidare har föreningen, tillsammans med Svenska Läromedel och NOFF (Nordiska oberoende förlags förening), anordnat ett seminarium för medlemmarna om tryckerimomsen samt medverkat på ett heldagsseminarium anordnat av Grafiskt Forum (se sid. 13 och sid. 17) .

Momsen på digitala böcker

Föreningen arbetar som bekant för en reducerad momssats på nedladdningsbara bokfiler, d.v.s. e-böcker och ljudbokfiler. EU:s gemensamma lagstiftning tillåter att böcker på alla typer av fysiska bärare har reducerad moms, i Sverige 6 procent. Helt digitala bokfiler, som är nedladdningsbara eller strömmande, omfattas med all sannolikhet inte av den möjligheten. Detta faktum bidrar inte till den digitala utvecklingen på boksidan, särskilt inte som bokbranschen också är hårt drabbad av illegal publicering av digitala bokfiler.

Under året har ett flertal möten ägt rum med politiker och tjänstemän såväl i Sverige som i Bryssel för att diskutera momsen på digitala böcker. I maj arrangerade Sveriges ständiga representation i Bryssel en litteraturkväll då bl.a. Herman Lindqvist och Eva Bonnier deltog. Vid detta tillfälle hade föreningen också möjlighet att informera om och söka stöd för en låg moms på digitala nedladdningsbara böcker.

Kristina Ahlinder har under året också ingått i den arbetsgrupp som bildats inom Federation of European Publishers (FEP) för att driva frågan. Denna grupp har haft ett flertal möten med politiker och tjänstemän i Bryssel.

Den allmänna inställningen kan sägas vara att såväl tjänstemän som politiker anser att det är rimligt att även den moderna digitala boken i alla hänseenden ska betraktas som en bok, även skattemässigt. De invändningar som framförts handlar främst om avgränsningar gentemot andra produkter och moms bortfallets påverkan på statskassan.

Det Nordiska Förläggarrådet skrev vid ett möte i Oslo i september en gemensam resolution där krav ställdes på att EU:s mervärdskattedirektiv explicit även ska omfatta digitala bokfiler. Resolutionen har spridits från respektive land till EU-parlamentariker, riksdagsledamöter m.fl.

Den 1 december inledde EU-kommissionen ett omfattande offentligt samtal om hur EU:s mervärdesskattesystem ska se ut i framtiden med en s.k. grönbok som grund. En fråga som ställs är hur momssystemet kan förbättras så att det på ett bättre sätt gynnar medborgarna, företagen och medlemsländerna i framtiden. Grönboken tar också upp frågor som aktualiserats under senare år, t.ex. om de reducerade momsskattesatserna fortfarande är relevanta idag. Man nämner särskilt att det kan finnas en inkonsekvens när det gäller beskattningen av jämförbara produkter, som t.ex. är fallet för böcker i fysisk form och böcker i nedladdningsbar form.

Dubbelmoms på appar

Under året har föreningen engagerat sig frågan om dubbelbeskattningen av s.k. appar. På grund av ett ställningstagande från Skatteverket den 16 juni skulle dubbelbeskattningen gälla från den 1 oktober. I sitt ställningstagande redogjorde Skatteverket för hur mervärdesskatt ska utgå vid svenska näringsidkares försäljning av appar: från mervärdesskattsynpunkt är försäljning av appar detsamma som tillhandahållande av elektroniska tjänster. Om de omsätts inom Sverige ska de också beskattas inom landet.

Förslag som utvecklar appar innebär detta att försäljningen blir belagd med dubbel moms – de beskattas både i landet där marknadsplatsen har sitt säte (t.ex. Luxemburg eller Irland) och i Sverige där försäljningen sker. I praktiken betyder detta att de tvingas betala 15 procent plus 25 procent moms.

Förläggareföreningen har agerat genom att skriva ett öppet brev till Anders Borg tillsammans med Sveriges Författarförbund och att tillsammans med andra kreativa näringar anordna ett seminarium om dubbelbeskattningen.

Den 29 november meddelade Skatteverket att den dubbla beskattningen på appar, som skulle utgå från den 1 oktober, i stället upphörde samma datum genom en ny tillämpningsinformation. Detta innebär att Skatteverket inte kommer att ta ut moms för försäljning av appar i de fall moms har betalats i ett annat EU-land. Beslutet omfattar även tidigare försäljning.

Skatteverket har i sak inte ändrat sin inställning, att skatten ska betalas i Sverige, men så länge diskussion pågår på EU-nivå om gemensamma riktlinjer för beskattning av elektroniska tjänster ska den ändrade tillämpningsinformationen gälla för att undvika dubbelbeskattning.

Freedom to publish

Förläggareföreningen vill vara aktiv i frågorna om yttrande- och tryckfrihet. Under året har föreningen genom brev och uppvakningar uppmärksammat flera fall där förläggare och författare förföljts eller utsatts för kränkande rättsliga åtgärder i olika länder. Det största engagemanget kanaliseras dock via International Publishers Association, IPA, och deras Freedom-to-Publish Committee.

Förhandlingsdelegationerna: fr. v. Mats Söderlund, Ola Wallin, Inger Johansson, Eva Bonnier, Thomas Andersson, Thorbjörn Öström och Caroline Fellbom Franke. Jonas Axelsson saknas på bilden.
Foto: Karin Sandberg

Ett nytt ramavtal för översättningar

I slutet av år 2010 inledde Förläggareföreningen förhandlingar med Sveriges Författarförbund om ett reviderat översättaravtal. Önskan var att utforma ett modernt branschavtal som är anpassat till medlemmarnas behov och de digitala möjligheterna. Avtalet skulle även inkludera e-böcker och digitala ljudböcker.

Vid förhandlingarna företrädde Förläggareföreningen av Eva Bonnier, Jonas Axelsson, Kristoffer Lind (våren 2011), Ola Wallin (hösten 2011) och Caroline Fellbom Franke. Författarförbundet företrädde av Mats Söderlund, Inger Johansson, Thomas Andersson och Thorbjörn Öström. Ett nytt ramavtal för översättningar undertecknades den 13 december och trädde i kraft den 1 januari 2012. Läs mer under *Gällande avtal och överenskommelser*, sid. 33.

Boken och läsandet

Svenska Förläggareföreningen vill bidra till ökad och breddad läsning. Främst görs detta genom arbetet med föreningens två litterära pris: Augustpriset och Lilla Augustpriset. Föreningen engagerar sig även på annat sätt, exempelvis genom samarbetet med Teskedsorden och Berättarministeriet.

Augustpriset 2011

Sedan 1989 delar Svenska Förläggareföreningen ut *Augustpriset*, som syftar till att årligen uppmärksamma och belöna de bästa nyutkomna böckerna på det svenska språket. De tre priskategorierna är *årets svenska skönlitterära bok*, *årets svenska fackbok* och *årets svenska barn- och ungdomsbok*. Prissumman är 100 000 kronor per priskategori. Var och en av upphovsmännen får också en bronsstatyett gjord av konstnären Mikael Fare.

Augustpriset har kommit att bli ett av de mest prestigefyllda litteraturpriserna i Sverige och får varje år stort medialt utrymme. Priset har också ett stort kommersiellt värde och påverkar försäljningen av de nominerade, och framförallt vinnande, titlarna betydligt. Alla svenska förlag har möjlighet att anmäla böcker till Augustpriset. Under 2011 sändes 403 böcker in för bedömning. En jury för varje kategori utses av Förläggareföreningens styrelse. Juryerna läser samtliga anmälda böcker och nominerar sedan de sex bästa titlarna i varje kategori. Den vinnande boken i respektive kategori utses genom slutna omröstning i tre elektorsförsamlingar, en för varje kategori, med 21 elektorater i varje.

På Augustprisets sajt, www.augustpriset.se, finns mer information om priset, tävlingsstatuter, praktiska anvisningar för förlagen och förteckningar över vinnare och nominerade genom åren. Där kan även rapporten ”... och Augustpriset går till ...” laddas ned.

Förläggareföreningen vill stimulera unga människor till ett eget skrivande. 1994 introducerades därför *Lilla Augustpriset* i samarbete med Posten. Lilla Augustpriset vänder sig till ungdomar i åldern 16–20 år. Under 2011 kom så många som 600 bidrag in, skrivna av ungdomar från hela Sverige. Även det Lilla Augustpriset får mycket uppmärksamhet i media och flera av de tidigare nominerade och vinnande skribenterna har debuterat som författare. 2011 blev Amanda Svensson den första författare som både nominerats till det Lilla Augustpriset och Augustpriset

Posten är sponsor för Augustpriset och Lilla Augustpriset. 2010 ökade de sin sponsring, vilket gjorde det möjligt att producera korta tv-program där de sex nominerade titlarna i varje kategori presenterades, något som gjordes både 2010 och 2011. Produktionsbolaget Fascinera producerade dessa filmer som visades i TV4 som s.k. fillers under en fyraveckorsperiod mellan presskonferensen och galan. Mediepartner var TV4.

Augustgalan 2011 ägde rum den 21 november i Stockholms Konserthus, med Kristofer Lundström som konferencier. Även galan producerades av Fascinera.

2011 ÅRS AUGUSTPRIS FÖR BÄSTA SKÖNLITTERÄRA BOK

Nominerade böcker:

Korparna av Tomas Bannerhed, Weyler förlag
En m3 jord. Diktcykel av Sören Bondeson, Bokförlaget Lejd
Flod av Carolina Fredriksson, Albert Bonniers Förlag
Lacrimosa av Eva-Marie Liffner, Natur & Kultur
Välkommen till den här världen av Amanda Svensson, Norstedts
Rekviem för John Cummings av Bengt Ohlsson, Albert Bonniers Förlag.

Vinnare blev *Korparna* av Tomas Bannerhed.

2011 års skönlitterära jury bestod av Kerstin M. Lundberg, ordförande, Jessika Gedin, Johanna Koljonen, Olav Magnusson och Jonas Modig. Totalt anmäldes 135 böcker från 32 förlag.

2011 ÅRS AUGUSTPRIS FÖR BÄSTA FACKBOK

Nominerade böcker:

Skymningssång i Kalahari. Hur människan bytte tillvaro av Lasse Berg, Ordfront
Alla monster måste dö. Gruppresa till Nordkorea. Ett reportage av Magnus Bærtås
och Fredrik Ekman, Albert Bonniers Förlag
Trädets tid av Christel Kvant, Norstedts
”Ni har klockorna – vi har tiden”. USA tio år efter 11 september av Lennart Pehrson, Albert Bonniers Förlag
Spektrum. Den svenska drömmen. Tidskrift och förlag i 1930-talets kultur av Johan Svedjedal, Wahlström & Widstrand
Och i Wienerwald står träden kvar av Elisabeth Åsbrink, Natur & Kultur.

Vinnare blev *Och i Wienerwald står träden kvar* av Elisabeth Åsbrink.

I 2011 års fackboksjury ingick Thomas Willtorp, ordförande, Hélène Benno, Micael Dahlén, Anja Hirdman och Lena Smedsaas. Totalt anmäldes 140 böcker från 39 förlag.

2011 ÅRS AUGUSTPRIS FÖR BÄSTA BARN- OCH UNGDOMSBOK

Nominerade böcker:

Vita streck och Öjvind av Sara Lundberg, Alfabet
Konstiga djur av Lotta Olsson och Maria Nilsson Thore, Bonnier Carlsen
Pojkarna av Jessica Schiefauer, Bonnier Carlsen
I den tysta minuten mellan av Viveka Sjögren, Kabusa böcker
Cirkeln av Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgrén, Rabén & Sjögren
Petras prick av Maria Nilsson Thore, Bonnier Carlsen.

Vinnare blev *Pojkarna* av Jessica Schiefauer.

Jury 2011 bestod av Per Bengtsson, ordförande, Alice Kassius Eggers, Sofia

Pristagarna: Tomas Bannerhed, Jessica Schiefaur, Elisabeth Åsbrink och Cathrine Bengtsson.
Foto: Sören Andersson

Gydemo, Magnus Öhrn och Cecilia Östlund. Totalt anmäldes 128 böcker från 23 förlag.

2011 ÅRS LILLA AUGUSTPRIS

Nominerade bidrag:

Kärlekssvetten av Cathrine Bengtsson, Lund

Kontaktannons 2000-tal och handlösa funderingar av Isa Chen, Luleå

Mellanmjölk och varma händer av Sara Malmberg, Bromma

Det handlar nästan aldrig om kärlek vid första ögonkastet av Katarina Sandberg, Kristianstad

Sådant vi inte rör över av Katarina Sandberg, Kristianstad

Kokong av Cecilia Stanley, Helsingborg

Vinnare blev *Kärlekssvetten* av Cathrine Bengtsson.

Lilla Augustjuryn 2011 bestod av Stefan Skog, ordförande, Mats Berggren, Anette Eriksson, Ester Roxberg och Katarina Lycken Rüter. Totalt kom 600 bidrag in från ungdomar i åldern 16 till 20 år.

Andra läsfrämjande insatser*Samarbete med Teskedsorden*

Stiftelsen Teskedsorden, en stipendiefond stiftad av Tidningen Vi, Svenska Förläggareföreningen m.fl. företag och organisationer, arbetar för ökad tolerans och mot fanatism, inspirerad av Amos Oz och hans texter.

Sedan stiftandet 2007 samarbetar föreningen med Teskedsorden i ett omfattande bokprojekt som vänder sig till ungdomar i gymnasieskolans andra år. Åren 2007, 2008 och 2009 fick dessa elever boken *Hur man botar en fanatiker* av Amos Oz. I gåvoboken diskuteras hur fanatismens natur ser ut, vem som blir fanatiker och vad vi kan göra för att bemöta och bekämpa fanatism, hos andra såväl som hos oss själva. Till boken hör en lärarguide som är tänkt att ge lärarna kunskap, idéer och inspiration i arbetet med boken. Under 2011 fick skolorna och lärarna beställa böcker. Se vidare på www.teskedsorden.se.

Berättarministeriet

Föreningen stödjer Berättarministeriet, som genom skrivarkurser vill inspirera barn och unga att berätta sina historier och känna en större samhörighet och delaktighet i samhället. Berättarministeriet består av flera hundra volontärer som arbetar för att inspirera och lyssna på ungas berättelser. I mars ordnade Förläggareföreningen ett frukostmöte för medlemmarna om initiativet. Se vidare på <http://berattarministeriet.se/>

Läsambassadören

Sveriges första läsambassadör, Johan Unenge, presenterades av kulturministern under Bok & Biblioteksmässan i Göteborg den 22 september i år. Läsambassadörens uppdrag är att främja läslust och att sprida medvetenhet om hur viktigt det är med läsande och litteratur för unga. Förläggareföreningen stödjer läsambassadörens viktiga uppgift. Kansliet träffade Johan Unenge i oktober och diskuterade möjliga samarbetsformer.

Jag älskar böcker!

Den 11 mars arrangerades ett seminarium med namnet *Jag älskar böcker!* på ABF i Stockholm där många av föreningens medlemmar deltog, några också som arrangörer. Seminariet återkommer den 23 april 2012, då Svenska Förläggareföreningen är medarrangör.

Läsluft för Sverige

Den 4 oktober arrangerade Sveriges Författarförbund tillsammans med ABF en sammankomst för att sätta fokus på läsningen kallad *Läsluft för Sverige*. De inbjudna organisationerna fick beskriva hur de arbetar med läsfrämjande. Eva Bonnier höll ett av inledningsanförandena.

Bokbranschfakta

Branschstatistik

Det är viktigt att förlagen har god kännedom om den egna marknaden, om utgivning, försäljning och trender. Det är ett av skälen till att Svenska Förläggareföreningen årligen samlar in detaljerad statistik från medlemmarna rörande deras utgivning och försäljning. Branschstatistiken är unik i sitt slag – någon annan liknande förlagsstatistik finns inte.

Sedan flera år samarbetar Förläggareföreningen och Svenska Bokhandlareföreningen med Handels Utredningsinstitut, HUI, när det gäller ett svenskt försäljningsindex för böcker. Tanken är att HUI:s bokindex ska komplettera föreningens egen statistik och ge en bra bild över försäljningen i konsumentledet. Indexserier finns för marknaden totalt och för internetbokhandel, fysisk bokhandel, varuhus och bokklubbar separat. Uppskattningsvis får indexet med över 80 procent av all försäljning av böcker i Sverige.

Under våren samlar kansliet in statistik från medlemmarna rörande föregående år. 2011 års rapport avser således förlagsstatistiken för 2010. Branschstatistiken finns att ladda ned i sin helhet från föreningens hemsida, www.forlaggare.se.

I korthet kan sägas att medlemsförlagens försäljning till återförsäljarna minskade med 2 procent under 2010 och att utgivningen av nya titlar minskade med 5 procent.

Föreningens snabbstatistik, som tas fram varje tertiäl och omfattar ca 80 procent av medlemförlagens totala omsättning, pekar på att medlemsförlagens försäljning till återförsäljare tagit sig något under 2011. Snabbstatistiken för 2011 visar att förlagens försäljning ökat med 1 procent och HUI:s bokindex visar att återförsäljarnas försäljning till konsument ökat med 0,8 procent.

Under 2011 initierades ett samarbetsprojekt med Svenska Bokhandlareföreningen i syfte att gemensamt ta fram en mer detaljerad återförsäljningsstatistik. Möten med flera statistikleverantörer har ägt rum och en kravspecifikation har tagits fram. Under 2012 kommer med all sannolikhet den första stora, detaljerade statistiken över återförsäljningen av böcker att kunna presenteras i Sverige.

Bokmarknaden i stort

Sedan 1970 har Sverige fria bokpriser, d.v.s. det är fritt för återförsäljarna att ta vilket pris de vill för de böcker de säljer till sina kunder. 1992 sades det så kallade fackbokhandelsavtalet upp, vilket reglerade vissa affärsförhållanden mellan bokförlag och bokhandel. I slutet av 1995 sade föreningen upp samtliga avtal med Sveriges Författarförbund. Den svenska bokmarknaden är alltså helt fri och avreglerad.

Uppskattningsvis finns det ca 300 mer eller mindre professionella förlag med regelbunden utgivning i Sverige. Antalet har ökat under tjugohundratalet. Även antalet återförsäljare har ökat. Böcker finns numera att köpa inte bara i bokhandeln utan även i varuhus, på nätet, genom bokklubbar, i pocketshoppar och i en mängd andra butiker.

Uppskattningsvis finns idag ca 400 traditionella bokhandlar i Sverige. En undersökning genomförd hösten 2010 visar att ca 90 procent av svenska folket har en fysisk bokhandel i den egna kommunen. Omkring 30 procent av den totala bokförsäljningen sker idag genom fysisk bokhandel. Den ökande konkurrensen har emellertid gjort situationen för bokhandeln mycket besvärlig. Hot om nedläggningar och konkurser finns ständigt närvarande. Internetbokhandeln har vuxit markant under senare år och står idag för ca 20 procent av den totala bokförsäljningen.

Den svenska bokutgivningen är stor. Uppskattningsvis publiceras 6 500 titlar årligen för den kommersiella marknaden inom en rad olika ämnen och i olika typer av utföranden. Böcker är troligen mer tillgängliga idag än någonsin tidigare, både vad gäller pris och fysisk tillgänglighet.

Bokrean

Bokbranschen är en av de få branscher som fortfarande har kvar en sammanhållen gemensam rea. De första bokreorna startade redan på 1920-talet.

I februari 2007 publicerade föreningen rapporten ”Bokrean. Historia – nutid – framtid”. I den återfinns en rad intressanta och roliga fakta om bokrean. I den branschstatistik som föreningen publicerar varje år finns uppgifter om reans storlek och andel av förlagens totala försäljning. Det bör observeras att förlagen gör sin reainförsäljning till återförsäljarna nästan ett år innan böckerna finns till försäljning i handeln och att den största delen av de böcker som säljs på rea är tilltryck och nytryck. Bara en mindre del är idag restupplagor. Sedan 1995 har branschens parter, förlag och handel, tillsammans med Konsumentverket varit överens om hur reaböckerna ska marknadsföras så att det tydligt framgår vilken typ av utgåva det är fråga om. Ett nytt ISBN ska ges alla specialupplagor som framställs till rea och som till innehåll, utseende eller papperskvalitet inte är helt identiska med originalutgåvan. Sådana böcker ska inte heller märkas med någon ”förr pris”-jämförelse och det ska noga anges att det är fråga om en specialupplaga för rea.

Det är Svenska Bokhandlareföreningen som fattar beslut om vilket datum den gemensamma stora årliga rean ska starta.

Bokmässor

Ett stort antal internationella bokmässor av skiftande storlek och inriktning äger årligen rum runt om i världen. De mest betydelsefulla för de svenska förlagen är framförallt bokmässan i London i mars/april, barnboksmässan i Bologna i mars/april och bokmässan i Frankfurt i oktober varje år. En lista över de flesta internationella bokmässorna finns att tillgå på IPA:s hemsida: www.internationalpublishers.org.

Bok & Bibliotek i Svenska Mässans lokaler i Göteborg, där många av medlemsförlagen medverkar, ägde 2011 rum den 22-25 september. Huvudtemat för 2011 års bokmessa var tyskspråkig litteratur. Se också www.bok-bibliotek.se.

Gällande avtal och överenskommelser

Allmänna villkor för grafiska prestationer

I december 2002 antogs *Allmänna villkor för grafiska prestationer 2002* (ALG 02). År 2008 utsågs en referensgrupp för att revidera ALG 02. I referensgruppen har representanter från Grafiska Företagens Förbund, Svenska Förläggareföreningen, Sveriges Annonssörer, Sveriges Kommunikationsbyråer, Sveriges Tidskrifter och Tidningsutgivarna ingått. Revideringen tog särskilt sikte på digitala leveranser samt vidarebearbetningsfel.

I slutet av december 2009 kom referensgruppen fram till de nya leveransvillkoren, *Allmänna leveransvillkor för grafiska prestationer 2010* (ALG 10) som därmed ersätter ALG 02. ALG 10 trädde formellt i kraft den 1 januari 2010.

ALG 10 reglerar bl.a. vad leverantör och beställare ska prestera vid grafiska produktioner och vad som inträffar vid fel eller försening. I den senare delen knyter överenskommelsen nära an till köplagens regler. Villkoren i ALG 10 är inte tvingande, vilket innebär att parterna i det enskilda köpeavtalet kan göra ändringar eller tillägg till villkoren om de så önskar.

ALG 10 och den grafiska checklistan finns tillgängliga på Grafiska Företagens Förbunds hemsida, www.grafiska.se.

Avtal om Sveriges digitala bibliotek

Den 15 december 2009 undertecknade Svenska Förläggareföreningen, Sveriges Författarförbund, SFF, och Kungl. biblioteket, KB, ett samarbetsavtal med en idéskiss rörande digitalisering av den svenska litteraturen. Avsikten är att på sikt skapa Sveriges digitala bibliotek.

SFF och KB undertecknade den 15 december 2009 även en avsiktsförklaring om att starta ett pilotprojekt inom ramen för Sveriges digitala bibliotek, nämligen digitalisering av ett antal fyrtilialister, det s.k. fyrtilialistprojektet.

Under 2011 har föreningen träffat KB, SFF och andra rättighetshavare för att diskutera fyrtilialistprojektet och hur Sveriges digitala bibliotek ska kunna förverkligas.

Ramavtal för bokutgivning

Sedan februari 1996 finns inget centralt avtal för bokutgivning i Sverige.

Ramavtal för illustrationsuppdrag

Ramavtalet mellan Svenska Förläggareföreningen och Föreningen Svenska Tecknare avseende illustrationsuppdrag inom skönlitteraturen fortsätter att gälla tills vidare.

Ramavtal för utgivning av Bibelkommissionens översättningar av Bibeln

Bibelkommissionen överlämnade den nya översättningen av Bibeln till svenska staten i november 1999. Genom *Ramavtal för utgivning av Bibelkommissionens översättningar av Bibeln* träffat den 23 februari 1999 mellan staten, Svenska Bibelsällskapet, Kristna Bokförläggareföreningen och Svenska Förläggareföreningen överlät staten till Svenska Bibelsällskapet sin rätt till ersättning för den upphovsrätt till bibelöversättningen som kan föreligga enligt upphovsrättslagen. De förlag som ger ut de nya bibelöversättningarna erlagger enligt avtalet viss ersättning för varje utgivet exemplar till Svenska Bibelsällskapet.

I anslutning till ramavtalet finns en överenskommelse mellan Svenska Bibelsällskapet, Kristna Bokförläggareföreningen och Svenska Förläggareföreningen rörande de närmare villkoren för utgivning av Bibelkommissionens arbete. Avtalet innehåller även bestämmelser om redovisningsperioder samt en bestämmelse om att Svenska Bibelsällskapet ska erbjuda samtliga utgivare lika villkor.

Ramavtal för översättningsuppdrag

Den 13 december undertecknades ett nytt ramavtal för översättningsuppdrag mellan Svenska Förläggareföreningen och Sveriges Författarförbund. Avtalet träder i kraft den 1 januari 2012 och ersätter det tidigare ramavtalet från 2004.

Det nya översättaravtalet omfattar även e-böcker och digitala ljudböcker. Vidare har vissa andra förändringar gjorts för att förtydliga hanteringsregler. Minimi-honoraret har höjts jämfört med det tidigare avtalet och en indexklausul för årlig uppräknings enligt förändring av AKI har införts.

Avtalet har ingen retroaktiv effekt på avtal ingångna under 2004 års översättaravtal, men det finns en möjlighet att genom tilläggsavtal inkludera e-boks- och digitala ljudboks rättigheter, samt ljudboks rättigheter, om de inte tidigare upplåtits.

Inskrivet i avtalet finns även möjligheter för parterna att utvärdera avtalet under löptiden, eftersom det inte var möjligt att till fullo överblicka marknaden för digitala böcker vid avtalets undertecknande.

Text- och musikantologiavtal

I juli 2006 sade Sveriges Författarförbund upp textantologiavtalet. Bakgrunden är den förändring av 18 § upphovsrättslagen som genomfördes i och med implementeringen av det s.k. infosoc-direktivet 1 juli 2005. Enligt paragrafens nya lydelse kan tvångslicensen inte längre tillämpas för kommersiellt nyttjande, d.v.s. då förlag i förvärvssyfte producerar och ger ut samlingsverk för undervisningsbruk. Detta innebär att förlag som ger ut en textantologi i förvärvssyfte måste träffa avtal med varje upphovsman till de verk som ska användas.

Musikantologiavtalet mellan Svenska Förläggareföreningen och Svenska Musikförläggareföreningen är fortfarande i kraft. Emellertid gäller även för musikan-

tologier att bestämmelsen om tvångslicens inte är tillämplig om verket, som i och för sig ges ut för användning i undervisning, ges ut i förvärvssyfte. Detta innebär, på samma sätt som för textantologier, att förlag som ger ut en musikantologi i förvärvssyfte måste träffa avtal med varje upphovsman till de verk som ska användas. Det mellan Svenska Förläggareföreningen och Svenska Musikförläggareföreningen överenskomna grundhonoraret med uppräknig är alltså gällande i enlighet med avtalet.

Överenskommelse med Copyswede

Med stöd av 12 § upphovsrättslagen har enskilda personer rätt att under vissa förutsättningar kopiera musik, film och böcker för privat bruk. För att kompensera för den uteblivna försäljning som privat kopiering innebär för upphovsmännen har författare, kompositörer m.fl. rätt till privatkopieringsersättning, tidigare kallad kassettersättning. Genom att belägga produkter som är särskilt ägnade för privatkopiering, t.ex. inspelningsbara CD- och DVD-skivor, video- och ljudkassetter, videospelare och MP3-spelare, med en avgift har lagstiftaren försökt ersätta upphovsmännen för visst inkomstbortfall. Avgifterna inkasseras av föreningen Copyswede.

Hösten 2006 inledde Förläggareföreningen samtal med Copyswede rörande förlagens rätt till privatkopieringsersättning vid framställning av ljudbok. Det konstaterades att förlagen i egenskap av producenter av ljudböcker har rätt till sådan ersättning. Privatkopieringsersättningen för år 2005–2008 betalades ut till förlagen i november 2010.

Förläggareföreningen har under 2011 erhållit avräkningsbrev för utbetalning av ersättning för åren 2009 och 2010 från Copyswede. För att föreningen ska kunna fullgöra sitt åtagande att samordna och ansvara för utbetalningen av privatkopieringsersättning till förlagen har detaljerade uppgifter hämtats in från förlag som producerar ljudböcker. Svenska Förläggareföreningen ansvarar för utbetalning till såväl medlemsförlag som förlag som inte är medlemmar i föreningen.

Privatkopieringsersättningen för år 2009 och 2010 kommer att betalas ut under 2012.

Representation i branschsammanlutningar och utredningar

Bonus Presskopia

Genom Bonus Presskopia kan skolor, företag, organisationer och myndigheter teckna avtal som ger rätt till fotokopiering ur böcker, läromedel, tidningar, tidskrifter, noter och bildmaterial för undervisning och för intern information. Bonus Presskopia, som har funnits i över 35 år, företräder 15 bransch- och intresseorganisationer, vilka representerar såväl upphovsmän som förläggare och utgivare av böcker, läromedel, press, noter och bilder av skilda slag.

Bonus Presskopia förhandlar om kopieringsavtal, sprider information om upphovsrätt och avtal för kopiering, inkasserar, förvaltar och fördelar ersättning för kopiering, bevakar upphovsrättens efterlevnad på förekommande avtalsområden och följer utvecklingen på upphovsrätts- och kopieringsområdena såväl nationellt som internationellt.

Svenska Förläggareföreningen har varit representerad i Bonus Presskopias styrelse genom Caroline Fellbom Franke som ordinarie ledamot och Dag Wetterberg som suppleant.

Se vidare Bonus Presskopias hemsida: www.bonuspresskopia.se.

Lars Salvius-föreningens stipendier och priser

Svenska Förläggareföreningen, Sveriges Författarförbund och Sveriges Tidskrifter har tillsammans bildat Lars Salvius-föreningen, som har till uppgift att fördela ersättning för den kopiering som sker inom universitet och högskolor av vetenskapliga tidskrifter och annat särskilt kopieringskänsligt material. Föreningens styrelse utser en jury som delar ut stipendier och projektbidrag samt ett årligt pris till författare, översättare och utgivare inom det vetenskapliga området.

I Lars Salvius-föreningens jury för 2011 ingår Jenny Beckman (ordförande), universitetslektor vid Institutionen för idé- och lärdomshistoria Uppsala Universitet, Anders Bárány, professor em, ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien, Erik Osvalds, VD Historiska Media, Roger Olsson, miljöjournalist, samt Jonas Hultkvist, chefredaktör Läkartidningen.

2010 års Lars Salvius-pris på 100 000 kr tilldelades P3 Dokumentär och överlämnades i direktsändning av ”Mingla med P3” den 27 maj.

Juryns motivering: ”Lars Salvius-priset för år 2010 tilldelas P3 Dokumentär för sin nyskapande strävan att nå nya lyssnare med fördjupande berättelser om vår samtidshistoria.”

I Lars Salvius-föreningens styrelse representerar Kristina Ahlinder föreningen med Pia Janné Nyberg som hennes suppleant.

Federation of European Publishers

Sedan 1994 är Förläggareföreningen medlem av den europeiska förläggarfederationen Federation of European Publishers (FEP). FEP, vars sekretariat ligger i Bryssel, företräder förlagens intressen i EU och informerar sina medlemmar om olika EU-ärenden.

Förläggareföreningens representant i FEP:s exekutivkommitté är Kristina Ahlinder. Föreningens jurist Caroline Fellbom Franke har under året varit föreningens representant i FEP:s Copyright Committee.

Under 2011 har föreningen närvarat vid FEP-möten i Ljubljana och Reykjavik under våren och i Brygge respektive Bryssel under hösten. Se vidare FEP:s hemsida: www.fep-fee.eu.

Grafiska Kammaren

Eva Hansén är utsedd av föreningens styrelse att ingå i Grafiska Kammaren. Grafiska Kammaren är inrättad av den grafiska industrin och har till uppgift att bl.a. ge utlåtanden i tekniska och ekonomiska frågor vid tvister mellan beställare och grafisk industri.

Mer information om Grafiska kammaren återfinns på www.grafiska.se.

Gulliverpriset

IBBY Sverige (International Board on Books for Young People) arbetar för att sprida kännedom om svensk barnlitteratur utomlands och introducera utländsk barnlitteratur i Sverige. Medlemmar i IBBY är författare, tecknare, bibliotekarier, förläggare och andra intresserade av barn- och ungdomslitteratur. Sedan 1969 delar IBBY årligen ut Gulliverpriset till en person som genom sin verksamhet bidragit till att öka förståelsen för barn- och ungdomsböcker. Priset består av ett diplom och en penningssumma. Priset år 2011 gick till Lena Lundgren. Förläggareföreningens representant i juryn var Catrine Christell. Läs mer om Gulliverpriset och IBBY på www.ibby.se.

International Federation of Reproduction Rights Organisations

Sedan 1989 är Svenska Förläggareföreningen associerad medlem i International Federation of Reproduction Rights Organisations, IFRRO. Organisationen är ett internationellt samarbetsorgan för ”collecting societies” på fotokopieringsområdet. Rättighetshavarorganisationen Bonus Presskopia, där föreningen är medlem, har sedan 1988 varit medlem i IFRRO. Olav Stokkmo är organisationens direktör. Läs mer på www.ifrro.org.

International Publishers Association

Förläggareföreningen är medlem i International Publishers Association, IPA, som har sitt sekretariat i Genève. Föreningen har under året deltagit i möten med IPA under bokmässan i Frankfurt i oktober. Se vidare IPA:s hemsida: www.internationalpublishers.org.

Björn Smith-Simonsen från den Norska Förläggareföreningen representerar Norden i IPA:s exekutivkommitté och är även ordförande i IPA:s Freedom-to-publish-kommitté.

Nordiska Förläggarrådet

Nordiska Förläggarrådet, som grundades 1936, är ett organ för samråd på nordisk bas. I september träffades rådet i Oslo. På agendan stod främst frågor som relationen till författarna, bibliotekslåning av digitala böcker, gemensam nordisk branschstatistik, upphovsrätten på nätet och moms på digitala böcker m.m. Nästa möte kommer att äga rum i september 2012 i Köpenhamn. Vid rådsmötena representerar föreningens ordförande och direktör föreningen. Ofta deltar också en eller flera styrelseledamöter.

Stf. Bokbranschens Understöds- och Utbildningsfond

Stiftelsens huvudsyfte är att ge individuellt understöd till personer som varit verksamma i bokbranschen. Stöd ges också till utbildning via Förlagsklubben och Bokhandelsskolan. Stiftelsen har en partssammansatt styrelse med representanter för bokhandlare, bokhandelsmedhjälpare och förläggare. Ordförande i styrelsen är Kristina Rennerstedt. Från Förläggareföreningen har Kristina Ahlinder och Bertil Wahlström ingått i styrelsen med Kristoffer Lind som suppleant. Adjungerad sekreterare och skattmästare har Marianne Öjestål varit.

Stf. Författarnas Internationella Gästhem

I Sveriges Författarförbunds hus på Drottninggatan 88 i Stockholm finns gästhemmet där utländska författare och översättare kan hyra rum till en låg kostnad. Föreningens representanter i stiftelsens styrelse är Kristina Ahlinder och Ulla Vedin. Se också www.forfattarforbundet.se.

Svensk Bokkonst

Svensk Bokkonst bildades 1933 och har till huvudsyfte att stimulera och inspirera bokbranschen till ökad kvalitet i bokproduktionen. Den 24 mars ombildades Svensk Bokkonst till en ideell förening. Kristina Ahlinder valdes till föreningens ordförande. Se www.svenskbokkonst.se.

Svenska barnboksinstitutet

Svenska barnboksinstitutet är ett internationellt centrum för barn- och ungdomslitteratur bildat 1965. Svenska Förläggareföreningen är en av stiftarna och representeras i stiftelsens styrelse av Catrine Christell med Dag Hernried som suppleant. Se också www.sbi.kb.se.

Svenska Bibelsällskapet

Svenska Bibelsällskapet är en ideell förening som ska främja spridningen och användningen av Bibeln samt svara för löpande översättningsarbete. De ersättningar som tillförs Svenska Bibelsällskapet förvaltas i en särskild fond, Svenska Bibelsällskapets Bibelfond. Fondens uppgift är att möjliggöra ett fortlöpande arbete med bibelöversättningsfrågor och stimulera intresse för Bibeln.

I Bibelfondens styrelse finns Svenska Förläggareföreningen representerad genom föreningens jurist, som också deltar på Bibelsällskapets huvudmannaråd.

Tal- och punktskriftsbibliotekets råd

Tal- och punktskriftsbiblioteket, TPB, är en statlig myndighet vars uppdrag är att ge människor med läsnedsättning tillgång till de medier de behöver på det sätt som passar dem.

I TPB:s råd, som består av ledamöter från organisationer och institutioner i TPB:s omvärld, finns Svenska Förläggareföreningen representerad genom föreningens jurist.

Upphovsrättsutredningen

Justitiedepartementet presenterade i april 2008 ett utredningsdirektiv (Dir 2008:37) avseende revisionen av tredje kapitlet upphovsrättslagen. Den 1 maj 2008 utsågs professor Jan Rosén till särskild utredare.

Den 25 juni 2009 beslutade regeringen om ett tilläggsdirektiv (Dir 2009:65) till utredningen. Utöver det ursprungliga uppdraget ska utredaren också ta ställning till om upphovsrättslagen bör ändras för att underlätta för bibliotek och arkiv att digitalisera och tillgängliggöra upphovsrättsligt skyddade verk, om en generell avtalslicens bör införas, och om upphovsrättslagen bör ändras för att säkerställa att de ersättningar som betalas till en organisation på grundval av avtalslicenser kommer rättighetshavare, särskilt de som inte företräds av organisationen, till del.

Utredaren presenterade den 8 april 2010 ett delbetänkande (SOU 2010:24, ”Avtalad upphovsrätt”) rörande översynen av tredje kapitlet och avtalslicenserna. Förläggareföreningen lämnade tillsammans med Svenska Läromedel in remissvar på betänkandet den 31 augusti 2010. Upphovsrättsutredningens arbete fortsatte med den språkliga och redaktionella översynen och presenterades i ett slutbetänkande

(SOU 2011:32, ”En ny upphovsrättslag”) som överlämnades till justitieministern den 8 april. Föreningen lämnade in remissvar den 27 oktober. Den nya upphovsrättslagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft 1 januari 2013.

För en snabbare remissbehandling och utarbetande av proposition beslutade regeringen i början av 2011 att lyfta ut den del i utredningen som avser avtalslicenser. Anledningen var den relativa samsyn som rått hos remissinstanserna i den delen. Betydligt mer skiljer sig åsikterna mellan remissinstanserna i de delar som avser revision av tredje kapitlet upphovsrättslagen.

Som föreningens representant i utredningens expertgrupp har Erica Wänelöf, förlagsjurist, utsetts.

Vidareutbildning för förlagsanställda och frilansare

Förlagsklubben

Förlagsklubben är till för alla förlagsanställda och frilansare som har bokförlag som huvudsakliga uppdragsgivare. Klubben är ett forum där man kan diskutera gemensamma yrkesfrågor, utbyta erfarenheter och lyssna till intressanta gästtalare.

Klubben har också till uppgift att erbjuda olika typer av utbildning för förlagsanställda, t.ex. i förlagsjuridik och förlagsekonomi. På klubbens hemsida framgår vilka kurser som är aktuella, hur man blir medlem etc. Se www.forlagsklubben.se.

Förlagsklubbens styrelse består av Danuta Janina Engstedt, ordförande, Kristina Ahlinder, Jenny Lindblad, Louise Lindfors, Sara Ruder, Stefan Skog, Jenny Ullström, Emi-Simone Zawall och Cilla Öhnfeldt.

Bokbranschens redaktörspris

Stiftelsen Bokbranschens Understöds- och Utbildningsfonds redaktörspris instiftades 1994 och är en utmärkelse till en förtjänt förlagsredaktör vars arbete resulterat i verk som utgetts på förlag inom Svenska Förläggareföreningen. Priset utgörs av ett stipendium på i år 10 000 kr och ett diplom. Prissumman ska användas till vidareutbildning eller studier, gärna i samband med en resa. Priset administreras av Förlagsklubben och delas ut på klubbens årsfest

2011 gick priset till Elisabeth Watson, Ordförande. Prisnämnden, som formellt utses av stiftelsen, har bestått av Bertil Wahlström (J.A. Lindblads Bokförlag), ordförande, Helene Atterling (Wahlström & Widstrand), Martin Kaunitz (Albert Bonniers Förlag), Esbjörn Knutsson (Akademibokhandeln), Stefan Skog (Norstedts), Sofia Brattselius Thunfors (Piratförlaget) och Nina Västerbro (Gothia Förlag).

Se vidare på www.forlagsklubben.se.

Förlagskunskap vid Stockholms universitet

Universitetsutbildningen i förlagskunskap utarbetades år 1990 av en arbetsgrupp inom Förläggareföreningen och Historiska institutionen vid Stockholms universitet.

Förlagskunskap ges som en fristående kurs om 60 hp inom Kulturvetarlinjen. Kursen riktar sig till studerande med såväl yrkesmässigt som vetenskapligt intresse för förlagsområdet och ger en genomgång av förlagsvärldens processer och arbetsfält mot bakgrund av samtida sociala förhållanden, kulturpolitiska ambitioner, juridiska hänsyn och ekonomiska villkor.

Läs mer om utbildningen på www.historia.su.se.

The Adam Helms Lecture

Adam Helms boksamling, skapad av förläggaren Adam Helms, är en unik samling böcker och andra tryckalster inom ämnesområdet nordisk bokbranschhistoria.

Förläggareföreningen förvärvade samlingen 1983 och deponerade den hos Stockholms universitetsbibliotek 1987.

The Adam Helms Lecture arrangeras varje år av Förläggareföreningen i samarbete med Stockholms universitetsbibliotek. Föreläsningarna hålls av internationellt intressanta personer i bokbranschen. Den 3 maj föreläste professor John B. Thompson under temat ”Merchants of Culture – The Publishing Business in the Twenty-First Century”.

En referensgrupp ansvarar för arbetet med samlingen och föreläsningsserien. I gruppen ingår Susanna Romanus, ordförande, Petra Söderlund, Lennart Palmqvist, Pamela Schultz Nybacka, Leif Friberg, Camilla Smith, Annika Zachrisson och, som representant för Förläggareföreningen, Richard Herold.

Läs mer om samlingen och föreläsningarna på <http://www.sub.su.se/aktuellt/adam-helms-lecture-och-seminarium.aspx>.

Tidnings AB Svensk Bokhandel

Tillsammans med Svenska Bokhandlareföreningen äger Svenska Förläggareföreningen tidningen Svensk Bokhandel. Tidningen ger ut 21 nummer per år, varav tre är s.k. katalognummer som behandlar förlagens vår-, sommar- och höstutgivning.

Svensk Bokhandel belyser självständigt bokbranschens utveckling genom nyhetsartiklar, reportage och debattinlägg. Tidningen har ca 3 000 prenumeranter. De flesta arbetar i bokhandeln, på förlag, bibliotek och kulturredaktioner. Den TS-kontrollerade upplagan var 3 300.

Från och med hösten 2010 produceras även en digital utgåva av papperstidningen.

Svensk Bokhandel har en välbesökt sajt, www.svb.se, med bl.a. branschnyheter, recensionslänkar, topplistor och redaktionsblogg. Nättidningen har cirka 8 000 besökare i veckan.

I Svensk Bokhandels styrelse representerar Eva Bonnier och Erik Osvalds föreningen med Kristina Ahlinder som suppleant. Dag Klackenbergs är tidningens styrelseordförande.

Den 30 november sade Lasse Winkler upp sig från tjänsten som chefredaktör för tidningen. Hans efterträdare ska utses under våren 2012.

Kulturpolitik

Statliga stöd till litteraturen

Det statliga stödet till litteraturen administreras av Statens kulturråd och var under 2011 totalt ca 90 miljoner kr. På Kulturrådets hemsida (www.kulturradet.se) beskrivs det statliga stödet i detalj.

Litteratur- och distributionsstöd

Omkring 37 miljoner kr av det statliga stödet avsåg litteraturstödet och distributionsstödet.

Det är numera också möjligt för förlagen att få förhandsstöd för planerad utgivning. För att få stöd gäller generellt sett att boken ska vara av god kvalitet, tekniskt såväl som redaktionellt. Titlar som trycks i en förstaupplaga ”av sådan omfattning att de kan förutsättas ge tillräckliga intäkter för utgivaren” prioriteras inte. För att få söka stöd ska upplagan för skön- och facklitterära titlar på originalspråk inte överstiga femtusen exemplar. För övriga kategorier gäller en övre gräns på åttatusen exemplar.

Svenska Förläggareföreningen har i skrivelse till Statens kulturråd framfört kritik mot de numera införda förändringarna i litteraturstödsordningen. Föreningen menar att det endast ska vara bokens kvalitet som ska vara avgörande för om en bok ska få stöd eller inte. Förlag, författare, tema eller kommersiell potential bör inte vara avgörande. Föreningen menar vidare att litteraturstödet enbart bör vara ett efterhandsstöd, d.v.s. bara ges till utgivna böcker, och har därför också framfört kritik mot införandet av ett förhandsstöd till planerad utgivning.

Statligt biblioteksstöd

Det statliga stödet till folk- och skolbiblioteken för köp av barn- och ungdomsböcker var 2011 ca 25 miljoner kr.

Läsfrämjande åtgärder och klassikerutgivning för skolbruk

Ca 13 miljoner kr av det statliga stödet avser stöd till kommuner och organisationer för läsfrämjande åtgärder.

Via Kulturrådet stöder också staten utgivningen av femtio titlar i en klassiker-serie för skolan, kallad Alla Tidens Klassiker. Tanken är att utgivning av litteratur från olika språkområden och världsdelar ska främja läsning bland ungdomar och ge lärare bra hjälpmedel i undervisningen.

Översättningsstöd

Det statliga stödet till översättningar syftar till att möjliggöra ökad utgivning av svensk kvalitetslitteratur i utlandet. Stödet omfattar såväl skönlitteratur för barn och vuxna som facklitteratur. En förutsättning för stöd är att översättningen görs direkt från svenska och inte via något annat språk. Översättningsstödet administreras av Kulturrådet.

Det är även möjligt för nordiska förlag att söka bidrag för översättning till ett annat nordiskt språk genom ett översättningsprogram, finansierat av Nordiska

Ministerrådet. Översättning från svenska till ett annat nordiskt språk administreras av Kulturrådet. Övriga nordiska litteraturinformationscentraler ansvarar för översättning från det nationella språket till ett annat nordiskt språk. NORLA (Center för norsk skön- och facklitteratur i utlandet) samordnar detta nordiska stöd.

Litteraturutredningen

Den 24 mars tillsatte regeringen en utredning för att analysera litteraturens ställning. Utredningen fick också i uppdrag att lämna förslag på hur de medel som ska avsättas för litteratur och läsfrämjande ska fördelas. En kommitté bestående av fyra personer leder utredningen: Tomas Lidman (ordförande), Martin Ingvar, Annina Rabe och Johanna Koljonen.

Följande områden ska utredningen särskilt belysa: litteraturens ställning i skolan, läsfrämjande insatser, de litterära upphovsmännens villkor, bokmarknaden, tidskriftsmarknaden och det internationella utbytet på litteraturområdet.

Litteraturutredningen ska vidare lämna förslag på hur litteraturens ställning kan stärkas samt bedöma och föreslå vilka statliga insatser som bör göras för att möta de utmaningar som teknikutvecklingen för med sig. En målsättning med förslagen är att de ska leda till ökat läsande och ett rikt utbud av kvalitetslitteratur.

Den 28 oktober lämnade utredningen en delrapport till Kulturdepartementet. I den föreslås att regeringen beslutar att initiera tre olika försöksverksamheter i syfte att främja läsning och öka tillgången till kvalitetslitteratur. För att stärka det läsfrämjande arbetet föreslogs en miljon kronor till nya former för samarbete mellan folkbiblioteken och det civila samhällets organisationer i det läsfrämjande arbetet. För att stödja den fysiska bokhandeln som förmedlare av kvalitetslitteratur föreslogs ett riktat stöd på en miljon kronor för litterära evenemang i bokhandeln. För att främja tillgången till svenskspråkig kvalitetslitteratur på den framväxande e-boksmarknaden föreslogs ett riktat stöd på totalt en miljon kronor för elektronisk utgivning av tidigare utgivna titlar.

Den 22 december beslutade regeringen att bifalla utredningens förslag till fördelning av medel.

En forskningsantologi kommer att publiceras i mars 2012 och hela uppdraget ska redovisas i sin helhet senast den 1 september 2012.

Under året har flera möten med utredningen ägt rum, exempelvis gästade Tomas Lidman och Jakob Kihlberg Förläggarföreningens föreningsmöte den 19 maj. Vid mötet beslöt medlemmarna att tillstålla Kulturdepartementet ett brev med önskemål om att utredningen särskilt skulle utreda om den makt- och ägarkoncentration som idag ökar kan komma att hota mångfalden i utgivningen och tillgängligheten på marknaden samt vilka åtgärder som i så fall behövs för att motverka eventuella negativa effekter av detta. Vidare önskade föreningen att Litteraturutredningens kansli/kommitté utökas med en person med djup kunskap och erfarenhet från förlagsbranschen. Eva Bonnier och Kristina Ahlinder träffade också Kulturdepartementet den 25 oktober i detta ärende.

EU:s översättningsstöd

Det är möjligt för svenska förlag att söka EU-stöd för översättningar av utländsk litteratur. Stödet kan sökas för kostnader för översättning av skönlitteratur från andra europeiska länder som ingår i programmet. Mer information om stödet kan fås från Kulturrådet.

Sveriges Författarfond

Sedan 1954 betalar staten ut en ersättning till de svenska litterära upphovsmännen för bibliotekens nyttjande av deras verk, den s.k. bibliotekersättningen. Varje utlåning ersattes under 2011 med 1,33 kr. Sveriges Författarfond fördelar bibliotekersättningen till upphovsmännen i form av författar- och översättarpennning och stipendier.

Under 2011 var det statliga stödet till upphovsmännen via bibliotekersättningen 127,9 miljoner kronor. Se mer information på Sveriges Författarfonds hemsida: www.svff.se.

Svenska Förläggareföreningens medlemmar den 31 december 2011, 63 st.

Alfabeta Bokförlag
Allt om Hobby
Bokförlaget Arena
Arvinus Förlag
Bokförlaget Atlantis
Bokförlaget Atlas
Berghs Förlag
Bilda Förlag F&D
Albert Bonniers Förlag
Bonnier Audio
Bonnier Business Publishing
Bonnier Carlsen Bokförlag
Brombergs Bokförlag
BTJ Sverige
Carlsson Bokförlag
Damm Förlag
Earbooks
Ekerlids Förlag
Elib
Ersatz
Bokförlaget Fischer & Co
Bokförlaget Forum
Fri Tanke Förlag
Gothia Förlag
Historiska Media
Ica bokförlag
Informationsförlaget
Karolinska Institutet University Press
LL-förlaget/Centrum för lättläst
Bokförlaget Langenskiöld
Leopard Förlag
Libris Media
Bokförlaget Lind & Co
J. A. Lindblads Bokförlags AB
Läkartidningen Förlag
Läkemedelsakademin i Stockholm
Läraryrskommitténs Förlag
Massolit Förlag
Bokförlaget Max Ström
Natur & Kultur
Norstedts
Bokförlaget Nya Doxa
Nygren & Nygren
Bokförlaget Opal
Ordalaget Förlag
Ordfront Förlag
Piratförlaget
Prevent
Rabén & Sjögren
Santérus Förlag
Bokförlaget Semic
SIS Förlag
SISU Idrottsböcker AB
SNS Förlag
Sportförlaget i Europa
StorySide
Svensk Byggtjänst
Svenskt Militärhistoriskt Biblioteks
Förlag
Timbro
Wahlström & Widstrand
B. Wahlströms Bokförlag
Verbum Förlag
Östlings Bokförlag Symposion

Förteckning över samtlig medlemsinformation 2011

Nedan listas den medlemsinformation som skickats ut under året. Samtlig information går att hitta på medlemsidorna på hemsidan: www.forlaggare.se.

- 1 Antologihonorar januari-juni 2011
- 2 Nya lagar och förordningar från och med 1 januari 2011
- 3 Regeringen anser att uppgifterna i IPRED-ärendet kan lämnas ut
- 4 Resolution från de nordiska förläggareföreningarna angående HD:s begäran om förhandsavgörande från EU-domstolen i IPRED-ärendet
Bilaga: Resolution IPRED-ärendet Case C 461_10
- 5 Förhandsbesked från skatterättsnämnden i bokmomsärende
- 6 Salon du Livre 18-21 mars - nordisk litteratur är mässans tema
Bilaga: Information från Statens kulturråd ang. Salon du Livre
- 7 Digitala bokfiler och bibliotekens utlåning - en diskussion
- 8 Vi söker informatör/projektledare
- 9 Inbjudan till ett seminarium i Stockholm den 11 mars 2011: Jag älskar böcker
Bilaga: Inbjudan från NOFF till seminarium 11 mars 2011
- 10 Frukostmöte den 22 mars 2011: Hur tar vi vara på samhällets olika berättelser? Vad händer om vi inte gör det?
- 11 Augustpriset 2011
- 12 Omprövning av moms på framställning av tryckta produkter
- 13 Utomnordiska förlag och agenter kan ansöka om stöd för besök på Bok & Bibliotek 2011
- 14 Gryningsråd mot e-boksförläggare
- 15 Google Book Settlement avvisat
- 16 Sveriges kulturråd i Washington och kulturansvarige i New York vill ha kontakt med de svenska förlagen
- 17 Litteraturutredning - direktiv och utredare presenteras
- 18 Direktiven till litteraturutredningen presenterades idag
- 19 Karin Sandberg - informatör/projektledare på föreningens kansli
- 20 The Adam Helms Lecture 2011
- 21 Litteraturstödet - Kulturrådet har beslutat om nya sidersättningar och upplagegränser
- 22 Starkt stöd i IPRED-ärendet
- 23 Researrangemang - Bokmässan i Frankfurt 2011
Bilaga: Researrangemang
- 24 Frukostmöte om barnböcker den 11 maj 2011 med SBI på SvF:s kansli: Visste du att det inte finns något farligare än att vara mamma i en barn- och ungdomsbok?
- 25 Upphovsrättsutredningens slutbetänkande presenteras
- 26 Johanna Koljonen till Litteraturutredningen
- 27 Upphovsrättsutredningens slutbetänkande presenterades idag
- 28 Välkommen till Svenska Förläggareföreningens ordinarie föreningsmöte med efterföljande middag på Villa Källhagen, Stockholm
Bilaga: Kallelse, svarstalong samt föredragningslista med bilagor
- 29 IPA:s Freedom to Publish Prize 2011 har tilldelats Bui Chat Giay Vun Publishing
- 30 Välkomna på avtackningsmingel den 31 maj!
- 31 Välkommen till vårmingel!
- 32 Välkomna på afterwork! Lansering av rapport om e-boken och den svenska digitala marknaden
- 33 Yttrande till EU-kommissionen med anledning av Grönboken om det framtida moms-systemet

- Bilaga:* SvF:s yttrande till EU-kommissionen
- 34 En bok är en bok är en bok – debattartikel i SvD Kultur om det framtida momssystemet
- 35 Riksdagen har tagit ställning – e-böcker ska ha låg moms
- 36 Föreningen har hållit årsstämma
- 37 Den svenska digitala marknaden på frammarsch - ny rapport lanserad
Bilaga: Svenska innehållstjänster i den digitala ekonomin
- 38 Biblioteksmodellen - Svenska Förläggareföreningens modell för utlåning av digitala böcker
- 39 Minskad läsning av böcker bland unga
Bilaga: Mediebarometern 2010
- 40 Behövs bokhandeln? Välkommen till seminarium om bokhandeln
- 41 Förläggareföreningen i Almedalen
- 42 Semesterstängt
- 43 Branschstatistik 2010 - optimism bland förlagen trots fortsatt försäljningsminskning
Bilaga: Branschstatistik 2010
- 44 Antologihonorar
- 45 Leksaker och cookies - nya lagar och frukostmöte 8/9
- 46 Remissvar om ”anonyma verk”
Bilaga: Kommissionens förslag till direktiv om s.k. orphan works (KOM 2011 289 slutlig)
Ju 2011/4708/L3
- 47 Momsen på tryckeritjänster
Bilaga: Yttrande Skatteverket
- 48 Frukostmöte om den nya leksakssäkerhetslagen den 8 september!
- 49 Tips inför bokmässorna i höst
Bilaga 1: Inbjudan rundabordsamtal
Bilaga 2: Översättningsstöd
- 50 Vad gör de på förlagen? Inbjudan
- 51 Inbjudan: Vad fattas e-boken
- 52 PÅMINNELSE: Sista dagen för anmälan Augustpriset
- 53 Tryckerimomsen - att göra-lista för förlagen
Bilaga: Yttrande alt. överklagande Skatteverket
- 54 Caroline Fellbom Franke går vidare till ny tjänst
- 55 Vad gör förlagen? Ny rapport lanserad
- 56 Dubbel moms på appar
- 57 KB kartläggning - när kommer boomen?
- 58 Frankfurt internationella möten
- 59 Omräkningstabell
Bilaga: Omräkningstabell för 2011
- 60 Inbjudan bokhandelsseminarium 9 november
- 61 Nomineringarna klara. Presskonferens 17 oktober
- 62 Inbjudan seminarium digital publicering 16 november
- 63 Brasiliansk litteratur i översättning 2011
- 64 Tryckerimomsen: mall för begäran om anstånd
Bilaga: Begäran om anstånd till Skatteverket
- 65 Nominerade titlar till Augustpriset 2011
- 66 SvF i samarbete med Stockholms filmfestival
- 67 PÅMINNELSE: Bokhandelsseminarium 9 november
- 68 TV4 mediepartner Augustpriset
- 69 Copyswede och privatkopieringsersättning

- Bilaga 1: Intyg 2009 PKE*
Bilaga 2: Intyg 2010 PKE
- 70 Litteraturutredningens förslag till fördelning av medel för 2012
 71 Sprid medlemsinformationen inom förlaget!
 72 Några platser kvar! Bokhandelsseminariet den 9 november
 73 Momsen på nedladdningsbara och strömmande böcker
 74 Inbjudan seminarium IPRED
 75 Helms seminarium och workshop om översättningsstöd
 76 Informationsmöte tryckerimomsen
 77 Lunchseminarium dubbelmoms på appar
 78 Höstmöte 6 december
 79 Vi tackar av Caroline
 80 Svensk Bokkonst 2011 Inbjudan
Bilaga 1: Inbjudan
Bilaga 2: Information
- 81 Generaladvokatens förslag till dom i IPRED-ärendet
 82 2011 års Augustpristagare utsedda
 83 Dubbelmoms på appar
 84 Påminnelse: Seminarium dubbel moms
 85 Dubbel moms på appar upphör
 86 Påminnelse höstmöte 6 december
 87 Debattartikel upphovsrätt
 88 Biblioteksmodellen - föreningens modell för utlåning av digitala böcker
 89 Jesper Lindfors vikarierar våren 2012
 90 Frågan om mervärdesskatt på digitala böcker i Sverige och Europa
 91 Svenskarnas bok- och internetvanor
Bilaga: Internetbarometern 2010
- 92 Augustipriset i media
 93 Tryckerimomskonferens
Bilaga: Program
- 94 IPA-kongress i Kapstaden
 95 Nytt översättaravtal undertecknat idag
Bilaga 1a: Översättaravtal 2012 samtliga dokument del 1
Bilaga 1b: Översättaravtal 2012 samtliga dokument del 2
Bilaga 2: Standardformulär 2012 års översättaravtal
Bilaga 3: Tilläggsavtal 2012 års översättaravtal
- 96 Påminnelse: Svensk Bokkonst 2011
Bilaga 1: Inbjudan
Bilaga 2: Information
- 97 Informationsmöte om det nya översättaravtalet
 98 Tryckerimomsen - sammanfattning av seminariet
 99 Julstängt på kansliet
 100 Förteckning över samtlig medlemsinformation 2011

Svenska Förläggareföreningens rapporter 2003–2011, 18 st.

2011

Svenska innehållstjänster i den digitala ekonomin. Fokus: e-boken, tillsammans med Netopia

Vad gör de på bokförlagen?, av Jan-Erik Pettersson

Den franska bokbranschen, av Helena Hegardt och Johan Rosell

2010

Bokmarknaden 2010, av Kjell Bohlund

Epub – lätt att göra?, av Esbjörn Hyltefors

2009

Kurslitteratur – läsvanor och utvecklingsmöjligheter, av Johan Rindevall

E-boken – lätt att göra, svår att sälja, av Sus Andersson

2008

”... och Augustpriset går till ...”, av P. Jonas Sjögren

Bokmarknaden 2008

Ljudböcker och e-böcker på The Pirate Bay

2007

Upphovsrätten – viktigare än någonsin

Bokmarknaden 2007

Kartläggning och förslag till en mer effektiv försäljningsprocess mellan förlag och bokhandel, av Olof Grahn, tillsammans med Svenska Bokhandlareföreningen

Bokrean. Historia – nutid – framtid, av P. Jonas Sjögren

2006

Den svenska bokhandeln. En analys, tillsammans med BFI (Bokbranschens Finansieringsinstitut)

Pocketböcker. Historia – nutid – framtid, av P. Jonas Sjögren, tillsammans med Svenska Bokhandlareföreningen

2004

Kulturmoms på böcker – En utvärdering av de tre första åren, tillsammans med Svenska Bokhandlareföreningen

2003

Bokbranschen i Sverige. Utvecklingen mellan 1973 och 2003, tillsammans med Svenska Bokhandlareföreningen

Svenska Förläggareföreningens stadgar

Stadgar för Svenska Förläggareföreningen

reviderade vid ordinarie föreningsmöte den 3 december 2009 och ordinarie vårmöte den 27 maj 2010.

Namn, säte, uppgift och servicebolag

§ 1

Föreningens namn är Svenska Förläggareföreningen. Föreningen är stiftad den 4 december 1843 och är en sammanslutning av fysiska och juridiska personer som yrkesmässigt bedriver förlagsrörelse eller liknande verksamhet i Sverige.

Föreningen har sitt säte i Stockholm. Föreningens verksamhetsår räknas fr.o.m. den 1 januari t.o.m. den 31 december.

Föreningen har till uppgift att främja medlemmarnas gemensamma intressen. Den grundläggande arbetsuppgiften är att synliggöra, försvara och förstärka förlagsbranschens position och i alla relevanta sammanhang ta tillvara medlemmarnas intressen. Tyngdpunkten i föreningens verksamhet ska ligga på sådana frågor som rör de juridiska villkoren för förlagsverksamhet, främst inom områdena upphovsrätt och tryckfrihetsrätt, inom olika ekonomisk-politiska fält, med särskild inriktning på kulturpolitik samt inom områden som rör bokens och läsandets ställning.

Föreningen ska för sin verksamhet driva ett servicebolag, Svenska Förläggare AB.

Medlemskap

§ 2

Ansökan om medlemskap ska göras skriftligen och avgöras av föreningens styrelse.

Ett förlag som har en ägarandel på mer än 50 procent i ett annat förlag, som uppfyller kraven på medlemskap, kan inte vara medlem utan att det senare förlaget också är medlem eller omvänt.

Årsavgifter till föreningen samt andra medlemsförpliktelser

§ 3

Medlemskap i föreningen medför skyldighet att erlægga vid föreningsmöte fastställd årsavgift till föreningen.

Medlemskap i föreningen medför också skyldighet att erlægga vid föreningsmöte fastställd serviceavgift till servicebolaget.

Vidare ska medlem följa de förpliktelser som framgår av stadgarna eller som stadgeenligt beslutats.

§ 4

Medlemmarna ska senast den 1 september varje år, genom förmedling av auktoriserad eller godkänd revisor, lämna uppgift om föregående års nettoförsäljning av tryckta och digitala böcker, exklusive läromedel för grund- och gymnasieskolan.

Uteslutning/utträde

§ 5

Medlem som handlar i strid mot föreningens stadgar eller beslut kan uteslutas ur föreningen genom beslut av styrelsen.

§ 6

Medlem som vill utträda ur föreningen ska skriftligen anmäla detta till styrelsen senast tre månader före verksamhetsårets utgång.

§ 7

Utträde eller uteslutning ur föreningen befriar inte medlem från avgifter till föreningen eller serviceavgifter till servicebolaget som beslutats före utträdet.

Föreningens ordinarie möten

§ 8

Föreningen håller varje år två ordinarie möten, det ena i april eller maj och det andra i november eller december, samt dessutom extra möten när styrelsen anser det erforderligt eller det begärs av minst 1/10 av medlemmarna.

Föreningsmötena är föreningens högsta beslutande organ. Varje medlem har en röst.

Kallelse till möte ska göras skriftligen senast fjorton dagar före utsatt möte. I kallelsen ska anges de ärenden som kommer att förekomma till behandling.

För att giltigt beslut ska kunna fattas vid ordinarie föreningsmöte eller extra möte fordras att minst 1/10 av medlemmarna är närvarande.

Protokoll ska föras vid samtliga föreningsmöten och styrelsemöten. Föreningens direktör är ansvarig för att detta sker.

§ 9

På vårens ordinarie föreningsmöte ska följande ärenden förekomma:

- val av ordförande för mötet
- val av två justerare
- upprättande av röstlängd
- styrelsens redovisning för det förflutna kalenderåret
- föredragning av revisionsberättelsen
- fastställande av resultat- och balansräkning samt beslut om disposition beträffande vinst eller förlust
- fråga om ansvarsfrihet för styrelsen och direktören
- val av styrelse, varav en ordförande
- val av valnämnd, varav en ordförande och fyra ledamöter
- val av två revisorer med två suppleanter, varav minst en ordinarie och en suppleant ska vara auktoriserad revisor
- val av föreningens representant vid bolagsstämmor i Svenska Förläggare AB och Tidnings AB Svensk Bokhandel
- styrelsens framställningar och förslag
- av föreningsmedlem väckt fråga, som anmälts till styrelsen senast en månad före föreningsmötet

På höstens ordinarie föreningsmöte ska följande ärenden förekomma:

- val av ordförande för mötet
- val av två justerare
- upprättande av röstlängd
- fastställande av medlemsavgiften till Svenska Förläggareföreningen för det kommande året
- godkännande av budget för Svenska Förläggare AB för det kommande året samt fastställande av serviceavgifterna för det kommande året

- styrelsens framställningar och förslag
- av föreningsmedlem väckt fråga, som anmälts till styrelsen senast en månad före föreningsmötet

Valnämnd

§ 10

Valnämnden ska bestå av fem personer. Valnämnden utses av årsmötet för ett år i taget. Minst en av valnämndens medlemmar ska nyväljas på vårens ordinarie föreningsmöte. Ledamöterna sitter max fem år.

Sedan valnämnden berett medlemmarna tillfälle att inkomma med önskemål rörande styrelserepresentation ska den minst en månad före vårens ordinarie föreningsmöte till kansliet överlämna förslag till styrelsens sammansättning. Valnämndens förslag ska tillställas medlemmarna.

Det åligger valnämnden att i sitt arbete ta hänsyn till att olika typer av förslag blir representerade, så att styrelsen i möjligaste mån får sådan sammansättning att skilda, i föreningen företrädde, intressen blir på lämpligt sätt tillgodosedda.

Valnämnden ska i sitt nomineringsarbete eftersträva att styrelsen har en jämn fördelning mellan män och kvinnor.

Styrelse

§ 11

Föreningens styrelse ska bestå av åtta ledamöter.

§ 12

Styrelsen är beslutsför när minst fem av ledamöterna är närvarande.

§ 13

Vid omröstning har varje ledamot en röst. Val ska, om någon ledamot begär det, ske med slutna sedlar. Vid lika röstetal faller ordförandens röst utslag.

§ 14

Kallelse till styrelsemöte jämte dagordning ska tillställas styrelseledamöterna senast en vecka före mötet.

Ledning

§ 15

För föreningen ska finnas en direktör. Styrelsen fastställer de ramar inom vilka direktören ska verka.

Föreningens direktör ska också vara verkställande direktör i servicebolaget Svenska Förläggare AB.

Direktören är ansvarig inför styrelsen och föreningen.

Firmateckning

§ 16

Föreningens firma tecknas, förutom av styrelsen, av den eller dem styrelsen därtill utser.

Statistik

§ 17

Föreningens medlemmar är skyldiga att lämna uppgifter till föreningens årliga branschstatistik gällande utgivning och försäljning av tryckta och digitala böcker, exklusive läromedel för grund- och gymnasieskolan.

Stadgeändring

§ 18

Förslag till ändring i eller tillägg till dessa stadgar ska om de antas bordläggas under minst två månader och får inte slutligen avgöras förrän vid nästa ordinarie föreningsmöte.

Beslut om likvidation

§ 19

Beslut om att föreningen ska träda i likvidation ska fattas vid två på varandra följande föreningsmöten varav det ena ska vara ordinarie föreningsmöte. För att vara giltigt måste beslutet vid det senare av de båda föreningsmötena ha biträtts av minst två tredjedelar av de röstande.

Om föreningen träder i likvidation ska de tillgångar föreningen har fördelas på medlemmarna så att de medlemmar som föreningen har vid upplösningen först och i mån av tillgång återfår inbetalade insatser och att eventuella återstående medel fördelas mellan medlemmarna i proportion till summorna av under senaste treårsperioden inbetalade totalbidrag till föreningen och servicebolaget.

Stockholm maj 2010

Årsbokslut

för

SVENSKA FÖRLÄGGAREFÖRENINGEN

Org.nr 802000-3805

2011

RESULTATRÄKNING	2011	2010
Nettoomsättning	183 500	187 000
Övriga externa kostnader	-704 102	-654 871
Resultat före finansiella intäkter och kostnader	-520 602	-467 871
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	13 961	14 184
Utdelning på övriga aktier och andelar	141 436	137 013
Realisationsvinster vid avyttring av övriga aktier och andelar	2 734	20 377
Nedskrivning av långfristiga fordringar	-82 575	-
Återföring av nedskrivning av långfristiga fordringar	2 410	-
Realisationsförluster vid avyttring av övriga aktier och optioner	-3 160	-5 226
Summa finansiella intäkter och kostnader	74 806	166 348
Resultat före skatt	-445 796	-301 523
Skatt	-30 640	-
ÅRETS RESULTAT	-476 436	-301 523

RESULTATDISPOSITION

Styrelsen föreslår att årets förlust, kronor 476 436, avräknas föreningens kapitalbehållning.

BALANSRÄKNING	2011	2010
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Aktier och andelar (Not 2)	110 135	110 135
Adam Helms' Boksamling	1	1
Reversfordringar	31 900	213 700
Summa anläggningstillgångar	142 036	323 836
Omsättningstillgångar		
Aktier och andelar (Not 1)	4 413 044	4 387 451
Kundfordringar	-	25 455
Kortfristig del av långfristiga reversfordringar	94 700	211 000
Skattefordran	35 451	65 535
Övriga fordringar	28 471	-
Upplupna intäkter	1 055	2 211
Likvida medel	500 927	687 066
Summa omsättningstillgångar	5 073 648	5 378 718
SUMMA TILLGÅNGAR	5 215 684	5 702 554
SKULDER OCH EGET KAPITAL		
Eget kapital		
Kapitalbehållning	5 645 394	5 946 917
Årets resultat	-476 436	-301 523
Summa eget kapital	5 168 958	5 645 394
Kortfristiga skulder		
Skulder till dotterbolag	36 395	36 395
Svenska Förläggare AB	-	787
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10 331	19 978
Summa kortfristiga skulder	46 726	57 160
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	5 215 684	5 702 554
STÄLLDA PANTER	Inga	Inga
ANSVARSFÖRBINDELSER		
Borgensåtagande	500 000	500 000
Garantiåtagande för Förlagsklubben	150 000	150 000

NOTER

Not 1 Värdepapper

Aktier/Fondandelar 2011-12-31	Antal	Anskaffnings- värde	Marknads- värde
ABB Ltd SEK	200	24 903	25 900
Assa Abloy AB, B	1 041	129 629	179 677
Astrazeneca PLC	124	41 228	39 184
Elektrolux AB, B	340	31 281	37 298
Ericsson Tel A LM, B	1 400	135 279	98 560
Handelsbanken AB, B	500	98 950	88 450
Hennes & Mauritz AB	700	58 675	154 910
Husqvarna AB, A	40	208	1 266
Husqvarna AB, B	135	3 599	4 281
Investor AB, B	1 000	146 046	128 400
Kinnevik, Investment AB, B	1 000	71 188	134 100
Loomis AB, B	100	5 102	9 900
Millicom International Cellular SDR	50	16 824	34 475
NCC AB, B	200	22 033	24 200
Nokia OYJ (Stockholm)	200	23 396	6 696
Nordea AB	1 976	86 950	105 222
Sandvik AB	600	36 976	50 670
Scania AB, B	640	58 961	65 280
Securitas AB, B	500	45 917	29 700
Skandinaviska Enskilda Banken, A	1 616	30 053	64 785
Skanska AB, B	400	7 398	45 600
SKF, AB	480	23 942	69 888
Swedbank AB, A	1 025	81 630	91 379
Swedbank AB, PR	150	7 200	13 373
Svenska Cellulosa, SCA, B	350	4 010	35 700
Tele2 AB, B	956	100 132	128 008
TeliaSonera AB	3 865	165 787	180 766
Volvo AB, B	1 125	19 993	84 713
SEB Obligationsfond Flex SEK	134 579	1 382 895	1 352 294
SEB Globalfond - Lux ack	70 406	913 979	1 149 540
SEB Obligationsfond SEK	56 510	590 638	572 022
SEB Sverigefond Småbolag	4 407	48 242	82 437
		4 413 044	5 088 674

Bokfört värde per 2010-12-31 var kronor 4 387 451.

Marknadsvärdet per 2010-12-31 uppgick till kronor 5 340 072.

SVENSKA FÖRLÄGGAREFÖRENINGEN
Org.nr 802000-3805

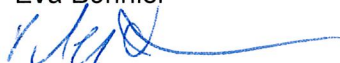
Not 2 Aktier och andelar i intressebolag

	Antal	Bokfört värde	Nominellt värde
Svenska Förläggare AB	100	96 085	100 000
Bokcentralen, förening u p a	2 310	11 550	11 550
Tidnings AB Svensk Bokhandel	100	2 500	50 000
Svenska Bokhandelns Kreditkassa Ekonomisk Förening	2	0	200
		110 135	161 750

Stockholm 2012-03-14

Eva Bonnier

Peter Luthersson

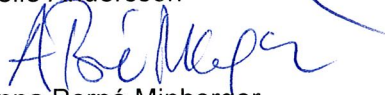
Ann-Marie Skarp

Margaretha Zachrisson

Pelle Andersson

Anna Borné Minberger

Peter Wilcke

Kerstin Kyhlberg Engvall

REVISORSPÅTECKNING

Vår revisionsberättelse har avgivits 2012-03-26

Jan Nyström
Auktoriserad revisor

Ulla Vedin

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Svenska Förläggareföreningen
Org.nr. 802000-3805

Rapport om årsbokslutet

Vi har reviderat årsbokslutet för Svenska Förläggareföreningen för år 2011-01-01 - 2011-12-31.

Styrelsens ansvar för räkenskapshandlingarna

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta ett årsbokslut och för att bokföringslagen tillämpas vid upprättandet av årsbokslutet och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta ett årsbokslut som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsbokslutet på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsbokslutet inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsbokslutet. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsbokslutet i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsbokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har årsbokslutet i allt väsentligt upprättats i enlighet med bokföringslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver vår revision av årsbokslutet har vi även reviderat styrelsens förvaltning för Svenska Förläggareföreningen för år 2011.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vårt revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsbokslutet granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Styrelseledamöterna har enligt vår bedömning inte handlat i strid med föreningens stadgar. Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 26 mars 2012

BDO Stockholm AB

Jan Nyström
Auktoriserad revisor

Ulla Vedin
Lekmannarevisor

ÅRSREDOVISNING

för

Svenska Förläggare AB

Orgnr 556068-0091

Styrelsen och verkställande direktören för Svenska Förläggare AB får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2011 01 01 - 2011 12 31.

Innehållsförteckning	Sid
- förvaltningsberättelse	1
- resultaträkning	2
- balansräkning	3 - 4
- noter	5 - 7

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Verksamheten

Svenska Förläggare AB ska på uppdrag av Svenska Förläggareföreningen (SvF) bedriva service och information till föreningens medlemmar.

Ägarförhållanden

Svenska Förläggare AB ägs sedan den 1 januari 2004 till 100 % av Svenska Förläggareföreningen.

Resultat och ställning	2011	2010	2009
Rörelseintäkter	7 980 375	7 766 074	7 808 843
Årets resultat	-14 339	148 683	7 246

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står:

Balanserat resultat	361 356
Årets resultat	-14 339
Kronor	<u>347 017</u>

Styrelsen föreslår att vinstmedel behandlas enligt följande:

i ny räkning överföres	347 017
Kronor	<u>347 017</u>

RESULTATRÄKNING	Not	2011 01 01 2011 12 31	2010 01 01 2010 12 31
Rörelsens intäkter m m			
Nettoomsättning	4	7 980 375	7 766 074
Summa		7 980 375	7 766 074
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-3 843 048	-3 908 305
Personalkostnader	1	-4 263 380	-3 520 554
Avskrivningar	2	-20 185	-31 205
Summa		-8 126 613	-7 460 064
Rörelseresultat		-146 238	306 010
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		70 286	14 565
Räntekostnader		-392	-95
Summa		69 894	14 470
Resultat efter finansiella poster		-76 344	320 480
Bokslutsdispositioner			
Förändring periodiseringsfond		97 000	-96 000
Summa		97 000	-96 000
Skatt på årets resultat		-34 995	-75 797
ÅRETS RESULTAT		-14 339	148 683

BALANSRÄKNING	Not	2011 12 31	2010 12 31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	3	60 484	53 094
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		60 484	53 094
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		454 463	527 460
Fordringar hos närstående		1 618	787
Skattefordran		70 499	31 813
Övriga fordringar		155 017	288 079
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5	255 654	201 696
Summa kortfristiga fordringar		937 251	1 049 835
Kassa och bank		4 122 708	2 995 741
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		5 059 959	4 045 576
SUMMA TILLGÅNGAR		5 120 443	4 098 670

BALANSRÄKNING forts.	Not	2011 12 31	2010 12 31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL	6		
<u>Bundet eget kapital</u>			
Aktiekapital (100 aktier)		100 000	100 000
Reservfond		20 000	20 000
		<hr/>	<hr/>
		120 000	120 000
<u>Fritt eget kapital</u>			
Balanserat resultat		361 356	212 673
Årets resultat		-14 339	148 683
		<hr/>	<hr/>
		347 017	361 356
SUMMA EGET KAPITAL		467 017	481 356
OBESKATTADE RESERVER	7	280 000	377 000
SKULDER			
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		352 677	327 517
Skulder till närstående		570	2 071
Övriga skulder	8	3 267 776	2 261 107
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	752 403	649 619
		<hr/>	<hr/>
Summa kortfristiga skulder		4 373 426	3 240 314
SUMMA SKULDER		4 373 426	3 240 314
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		5 120 443	4 098 670
POSTER INOM LINJEN			
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Om avvikelse förekommer framgår det av notanteckning nedan. Principerna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningskostnaden om inget annat anges nedan.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp, som efter individuell bedömning beräknas bli betalt.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 1 Personal	2011 12 31	2010 12 31
<i>Medelantal anställda:</i>		
Män	1,0	1,0
Kvinnor	3,1	3,0
	<hr/>	<hr/>
	4,1	4,0
<i>Löner, ersättningar och sociala kostnader:</i>		
Löner och andra ersättningar	2 529 101	2 194 159
Pensionskostnader	619 805	435 790
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	934 233	786 375
	<hr/>	<hr/>
	4 083 139	3 416 324
Diverse personalkostnader	180 241	104 230
Totala personalkostnader	4 263 380	3 520 554

Not 2 Avskrivningar

I resultaträkningen belastas rörelseresultatet med avskrivningar enligt plan, vilka beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd, varvid följande procentsatser används.

Inventarier	20%	20%
-------------	-----	-----

Svenska Förläggare AB

org nr 556068-0091

	2011 12 31	2010 12 31
Not 3 Inventarier		
<i>Ingående anskaffningsvärde</i>	435 417	542 663
Årets investeringar	27 575	14 366
Årets försäljningar/utrangering	-110 092	-121 612
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<u>352 900</u>	<u>435 417</u>
<i>Ingående avskrivningar</i>	382 323	467 476
Årets försäljningar/utrangeringar	-110 092	-116 358
Årets avskrivningar	20 185	31 205
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<u>292 416</u>	<u>382 323</u>
Bokfört värde	60 484	53 094
Not 4 Nettoomsättning		
Serviceavgifter	4 628 055	4 417 034
Övriga intäkter	3 352 320	3 349 040
	<u>7 980 375</u>	<u>7 766 074</u>
Not 5 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetald lokalhyra	136 640	133 546
Övrigt	119 014	68 150
	<u>255 654</u>	<u>201 696</u>
Not 6 Förändring av eget kapital		
<u>Bundet eget kapital</u>		
Enligt balansräkningen föregående år	120 000	120 000
Överföring från fritt eget kapital	-	-
Enligt balansräkningen innevarande år	<u>120 000</u>	<u>120 000</u>
<u>Fritt eget kapital</u>		
Enligt balansräkningen föregående år	361 356	212 673
Överföring till bundet eget kapital	-	-
Årets resultat	-14 339	148 683
Enligt balansräkningen innevarande år	<u>347 017</u>	<u>361 356</u>
Totalt eget kapital	467 017	481 356

Not 7 Obeskattade reserver	2011 12 31	2010 12 31
Periodiseringsfond tax 2006	-	141 000
Periodiseringsfond tax 2008	59 000	59 000
Periodiseringsfond tax 2009	81 000	81 000
Periodiseringsfond tax 2011	96 000	96 000
Periodiseringsfond tax 2012	44 000	-
	<hr/>	<hr/>
	280 000	377 000

Not 8 Kortfristiga skulder		
Personalens källskatt	48 318	57 370
Kopieringsersättning att fördela 2012	2 666 833	1 600 328
Övrigt	552 625	603 409
	<hr/>	<hr/>
	3 267 776	2 261 107

Not 9 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Löneskatt	140 850	97 191
Semester och löneskulder	476 798	392 657
Arbetsgivaravgifter	51 743	58 356
Övrigt	83 012	101 415
	<hr/>	<hr/>
	752 403	649 619

Stockholm 2012-03-14

Eva Bonnier
Ordförande

Ann-Marie Skarp

Kristina Ahlinder
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har avgivits 2012-03-26

Jan Nyström
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Svenska Förläggare AB
Org.nr. 556068-0091

Rapport om årsredovisningen

Jag har reviderat årsredovisningen för Svenska Förläggare AB för år 2011.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Svenska Förläggare ABs finansiella ställning per den 31 december 2011 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även reviderat förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Svenska Förläggare AB för år 2011.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den

26 mars 2012

Jan Nyström

Auktoriserad revisor

Till årsstämman i
Svenska Förläggare AB
Org nr: 556068-0091

Granskningsrapport för år 2011

Jag har granskat bolagets verksamhet under 2011.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen samt god revisionsred.

Granskningen har utgått från bedömning av väsentlighet och risk.
Samplaneringen har skett med bolagets auktoriserade revisor. Vi har fokuserat på verksamheten i förhållande till ändamålet.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

Stockholm den 26 mars 2012

Ulla Vedin

Svenska Förläggare AB
Drottninggatan 97
113 60 Stockholm
tfn 08-736 19 40
www.forlaggare.se